

PREDLOG
EVA 2017-2330-0086
SKRAJŠANI POSTOPEK

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V Republiki Sloveniji je področje kmetijstva urejeno z Zakonom o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17; v nadaljnjem besedilu: zakon), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel aprila 2008.

Veljavni zakon temelji na načelih skladnosti, nevtralnosti in enakopravnosti ukrepov in programov kmetijske politike, kar pomeni, da morajo biti ukrepi in programi, ki se izvajajo na različnih področjih, usmerjeni k istim ciljem kmetijske politike, zagotovljena mora biti enakopravnost upravičencev, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, pri uveljavljanju oziroma izvajanju ukrepov oziroma programa. V zakonu so neposredno določeni cilji kmetijske politike za uresničevanje gospodarske, prostorske, ekološke in socialne vloge kmetijstva in njegovega trajnostnega razvoja. Ti cilji so:

- stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti in čim višje stopnje samooskrbe;
- ohranjanje poseljenosti in obdelanosti podeželja ter krajine;
- varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo ter ohranjanje in izboljšanje virov za trajnostno pridelavo hrane;
- trajno povečevanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva;
- zagotavljanje primerne dohodkovne ravni kmetijskim gospodarstvom;
- uresničevanje načel varstva okolja in ohranjanja narave ter ohranjanje genskih virov.

Zakon je bil do zdaj spremenjen petkrat. Prvič je bil spremenjen sredi leta 2012, ko so bile uveljavljene spremembe v zvezi s posebno ureditvijo upravnega postopka in manjše spremembe, potrebne zaradi prilagoditve zakonodaji Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Cilj je bil uskladitev postopkov in zahtev z veljavno zakonodajo in prakso pri izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: SKP). Slovenija je pod intenzivnim nadzorom slovenskih in tudi nadzornih organov EU, ki so do takrat opozorili na vrsto problemov ter postavili tudi zahteve, ki jih je treba ustrezno razmeram v Sloveniji upoštevati pri nadaljnji izvedbi. Cilj je bil tudi zmanjšati stroške in obremenitev strank, hkrati pa zmanjšati administrativne stroške Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) in Agencije Republike Slovenija za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija). Z vzpostavitvijo ustreznih zbirk podatkov se je omogočilo učinkovitejše, lažje in cenejše izvajanje ukrepov.

Drugič je bil zakon spremenjen konec leta 2012, in sicer v zvezi s spremembami pristojnosti na področju varne hrane in varstva rastlin.

Tretjič je bil spremenjen aprila 2014 zaradi ukrepov skupne kmetijske politike ter za dolgoročno načrtovanje razvoja kmetijstva in živilstva, učinkovito in celovito izvajanje ukrepov ter hitrejšo prilagajanje zahtevam konkurence. Določbe zakona so se spremenile oziroma dopolnile v delu, kjer zakon ni bil v celoti usklajen oziroma ni dajal potrebnih pravnih podlag za izvajanje predpisov EU, in v delu, kjer se urejajo promet s kmetijskimi pridelki in živila ter dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Dodane pa so bile tudi nove določbe, ki omogočajo urejanje pravičnejših odnosov v celotni verigi preskrbe s hrano.

Četrtič je bil zakon spremenjen v maju leta 2015 zaradi podaljšanja prehodnega obdobja za nadaljevanje izvajanja javnih služb. Določeno je bilo, da do ustanovitve ali izbire izvajalca javnih služb, najdlje pa do 31. 12. 2017, opravljajo naloge javnih služb dosedanja izvajalci javnih služb, če izpolnjujejo pogoje iz tega zakona.

Zadnjič je bil zakon spremenjen s ciljem dopolnitve definicije kmetijskega gospodarstva in nosilcev kmetijskega gospodarstva, dopolnitev določb posebnega upravnega postopka, ureditev področja podnebnih sprememb v kmetijstvu in gozdarstvu, izvajanja finančnih instrumentov, področja informiranja javnosti o kmetijski politiki, področja varstva potrošnikov, doniranja hrane, organiziranost proizvajalcev, natančnejša določitev vodenja zbirk podatkov in določitev nekaterih novih zbirk podatkov ter usklajitev javnih služb na osuševalnih in namakalnih sistemih z Zakonom o kmetijskih zemljiščih.

Tokratne spremembe in dopolnitve zakona se med drugim nanašajo tudi na področje verige preskrbe s hrano. V Sloveniji je bila decembra 2010 ustanovljena delovna skupina za ureditev razmer v verigi preskrbe s hrano. Podpis Kodeksa dobrih poslovnih praks med deležniki v agroživilski verigi (v nadaljnjem besedilu: kodeks) je bil opravljen na sejmu AGRA v Gornji Radgoni 23. avgusta 2011. Kodeks so podpisali: Kmetijsko gozdarstva zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije-ZKŽP, Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije in Zadružna zveza Slovenije. Namen kodeksa je ureditev razmer v verigi preskrbe s hrano, pri čemer je treba upoštevati interese vseh členov v verigi preskrbe s hrano. Kodeks je prostovoljna zaveza vseh podpisnikov in predstavlja neke vrste »nadstandard« (t.i. ang. gentlemen's agreement). Podpisniki Kodeksa sami vzpostavijo sistem pravil obnašanja znotraj verige, sami jih sprejmejo in se jih tudi držijo. Uvedba kodeksa in njegov razvoj pa sta mogoča le s podporo zunanjih institucij, ki jih podpirajo predstavniki vseh deležnikov v verigi in ima dovolj avtoritete za vzpostavitev vseh ustreznih mehanizmov nadzora nad izvajanjem kodeksa. Podpisniki kodeksa so se uskladili glede opredelitvi končne ali »neto-neto cene«, zavezali so se k spoštovanju zakonsko določenih plačilnih rokov, spreminjanju naročil v razumnem roku, nespreminjanju pogodb z enostranskimi aneksi in zaračunavanju dejansko izvedenih storitev. Določenih vprašanj pa glede na pravno naravo kodeksa, slednji ni mogel rešiti, zato ocenjujemo, da je potreben korak naprej s pripravo dopolnitev zakonskih rešitev, ki jih je prinesla novela zakona iz leta 2014. Problem nepoštenih poslovnih praks na slovenskem trgu je še vedno pereč, na kar so nas opozorili deležniki v verigi preskrbe s hrano. Poleg tega pa je trenutno veljavne (*lege lata*) določbe ZKme-1, ki se nanašajo na verigo preskrbe s hrano, potrebno skladno s stališčem AVK spremeniti, saj se bo le tako lahko omogočilo izvajanje zakona.

V praksi se je izkazalo, da Javna agencija za varstvo konkurence RS (v nadaljnjem besedilu: AVK) zelo težko izvaja nadzor nad nedovoljenimi ravnanji, zaradi pomanjkanja strokovnega kadra znotraj AVK in nedoločno opredeljene znatne tržne moči in nedovoljenih ravnanj. Ta predlog zakona ne opredeljuje novih tipov nedovoljenih ravnanj, ali jih širi, gre zgolj za dodatno izpeljavo prejšnje generalne klavzule na posamezne primere. Nedovoljena ravnanja se v predlogu zakona tako določajo kot splošna prepoved (generalna klavzula, ki prepoveduje nedopustna ravnanja – abstrakten način normiranja), ki pa je dopolnjena z navedbo konkretnih prepovedanih praks (eksemplifikativen način normiranja).

V predlogu je na novo definirana pravna domneva znatne tržne moči, ki izhaja iz velikosti podjetja na nabavni strani (25.000.000 mio evrov letnega prometa ustvarjenega v Republiki Sloveniji). Glede na pojav novih nepoštenih poslovnih praks, so na novo opredeljena tudi nedovoljena ravnanja, ki so v primerjavi s prejšnjo verzijo nekoliko razširjena in bolj določna (lista nedovoljenih ravnanj). Ena bistvenih novosti je tudi obveznost pisnih pogodb, ki morajo

vsebovati: ceno, količino blaga, trajanje pogodbe, podrobnosti o plačilnih rokih, način dobave blaga ter pravila ki se uporabljajo v primeru višje sile. Pisnost pogodb je opredeljena na podoben način, kot jo opredeljuje evropska zakonodaja na trgu surovega mleka. Ena od novosti je tudi obveznosti stranke da izvaja dolžno nadzorstvo (ki ne sme biti prenesen na drugo osebo). Spremenila se je tudi višina glob za prekrške, ki je sedaj vezana na delež letnega prometa podjetja ustvarjenega v Republiki Sloveniji in višina globe za odgovorno osebo.

S predlagano dopolnitvijo zakona se bo vpeljala tudi možnost začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu. S tem se bo kmetijski panogi omogočilo, da s pomočjo izvajalcev del opravi potrebno delo v točno določenem časovnem obdobju glede na proizvodni proces v panogi. Za kmetijsko dejavnost so značilni različni cikli, ki zahtevajo prožnost pri načrtovanju rastlinske proizvodnje. Pri načrtovanju se mora upoštevati zahteve trga, vpliv letnega časa in vremenskih razmer, biološke zahteve rastlin, povzročitelje bolezni ter kratek čas uporabe pridelkov oziroma proizvodov. Le upoštevanje vseh teh okoliščin zagotavlja kakovost pridelkov. Začasno ali občasno delo v kmetijstvu se opravlja v določenem časovnem obdobju, opraviti ga je potrebno v relativno kratkem času in ima zato kratkotrajen in intenziven značaj. Prav zaradi tega se večje potrebe po delavcih pojavljajo le v kratkem obdobju določenih sezonskih opravil, ki so pogojena s časom vegetacije ter ugodnimi vremenskimi razmerami. Ostali tehnološki procesi so večinoma mehanizirani.

Ker je Slovenija vedno bolj prepoznana po skrbi za čebele in glede na močno podporo projektu Svetovni dan čebel, se je povečalo tudi zanimanje za slovensko znanje na področju čebelarstva. S predlagano dopolnitvijo zakona se bo zato ustanovila Slovenska čebelarska akademija, in sicer kot posebna organizacijska enota Kmetijskega inštituta Slovenije, ki izvaja svoje dejavnosti na Čebelarski zvezi Slovenije in drugih lokacijah in s tem se bo čebelarjem v Sloveniji in tujini ponudilo višjo raven strokovnega znanja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji zakona ostajajo nespremenjeni. S spremembo zakona se dopolnjujejo področja, ki so se izkazala za potencialno občutljivejša: veriga preskrbe s hrano, začasno ali občasno delo in izobraževanje na področju čebelarstva.

Začasno ali občasno delo v kmetijstvu se opravlja v določenem časovnem obdobju in ga je treba opraviti v relativno kratkem času ob pomoči najete delovne sile. Začasno ali občasno delo v kmetijstvu ima zato kratkotrajen in intenziven značaj, na katerega vplivajo vremenske razmere, ki omejujejo čas izvajanja dela (zamrznjena tla, mrzle zime, dolgotrajno deževje, razmočenost tal itd.), oziroma to, da mora biti delo opravljeno v točno določenem času glede na fenofazo rastline. Vzpostavlja se pravna podlaga za ustanovitev Slovenske čebelarske akademije, kar bo izboljšalo izobraženost na področju čebelarstva, povečalo promocijo Republike Slovenije, slovenskega čebelarstva in turizma, izboljšalo zaposlitvene možnosti, odpravilo revščino in lakoto v državah v razvoju in izboljšalo ozaveščenost o pomenu čebel in opraševanja.

2.2 Načela

Glede na zastavljene cilje predlog zakona še vedno sledi načelom veljavnega zakona, postavljenim v letu 2008: načelo skladnosti, nevtralnosti in enakopravnosti ukrepov in programov kmetijske politike ter enakopravnosti upravičencev.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve lahko strnemo v naslednje vsebinske sklope:

- a) veriga preskrbe s hrano,
- b) začasno ali občasno delo v kmetijstvu,

c) Slovenska čebelarska akademija.

V nadaljevanju so predstavljene pomembnejše vsebine posameznega sklopa.

a) Veriga preskrbe s hrano

V letu 2014 je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 26/14) med drugimi spremembami in dopolnitvami na novo uredil tudi plačilne roke za hitro pokvarljiva živila in druga živila (61.b in 61.c člena), institut varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano (61.d in 61.e člena), nedovoljena ravnanja deležnikov v verigi preskrbe s hrano (61.f člen) ter nadzor in kazenske sankcije za kršitve teh (172. in 177. člena). Vse z namenom izboljšanja odnosov v verigi preskrbe s hrano, kjer zaradi neenakomerne pogajalske moči med deležniki prihaja do nepoštenih praks vzdolž celotne verige. Ta nesorazmerja (med močnejšimi in šibkejšimi deležniki) in vsiljevanje nepoštenih pogojev pa posledično prispevajo k slabitvi kmetijskega sektorja in živilskopredelovalne industrije.

Namen tokratne priprave sprememb in dopolnitev Zakona o kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: zakon) je odprava pomanjkljivosti pri vsebinah, kjer so se v praksi pokazale težave. Po vsebini gre za manjše in manj zahtevne spremembe zakona.

Predlagamo, da se določbe o plačilnih rokih ne spremenijo, saj menimo, da so plačilni roki primerno urejeni, v zvezi z njimi ne zaznavamo posebnih težav. Glede ostalih vsebin predlagamo, da se v osnovi ohrani obstoječi sistem (model) delovanja varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano (v nadaljnjem besedilu: varuh) in sistem nadzora nad nedovoljenimi ravnanji v verigi preskrbe s hrano s strani AVK, z nekaterimi izboljšavami (spremembami in dopolnitvami členov): izboljšana definicija znatne tržne moči, vključno s pravno domnevo znatne tržne moči, podrobnejša opredelitev nedovoljenih ravnanj (primeroma naštetih nedovoljenih ravnanj), obvezna sklenitev pogodb v pisni obliki, obvezne sestavine pogodbe, ureditev dolžnega nadzorstva, ureditev financiranja nalog AVK, ki jih ima slednji na podlagi določb Zakona o kmetijstvu (pogodba med MKGP in AVK) in višina glob za nedovoljena ravnanja.

Test sorazmernosti je bil narejen v gradivu k Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 26/14) in tokrat ni potreben, ker predlog zakona ne opredeljuje novih tipov nedovoljenih ravnanj, ali jih širi, skratka ne ureja področja na novo, gre zgolj za izpeljavo prejšnje generalne klavzule na posamezne primere. Kot je že pojasnjeno, se nedovoljena ravnanja v predlogu zakona določajo kot splošna prepoved (generalna klavzula, ki prepoveduje nedopustna ravnanja – abstrakten način normiranja), ki pa je dopolnjena z navedbo konkretnih prepovedanih praks (eksemplifikativen način normiranja). Kljub temu dodajmo nekatera pojasnila in prilagamo test sorazmernosti, ki je bil priložen k prej navedeni spremembi zakona, vse z namenom, da odpravimo morebitne dvome oz. pomisleke ter ponovno pojasnimo skladnost že veljavne ureditve (*lege lata*) po ZKme-1 in predlaganih sprememb s 74. členom Ustave RS.

Najprej poudarjamo, da 74. člen Ustave RS (svobodna gospodarska pobuda) predstavlja temeljno ustavno opredelitev gospodarskega sistema v državi. Ustava RS je zakonodajalcu dala relativno široka pooblastila pri oblikovanju gospodarske politike in iskanju ravnovesja med gospodarsko pobudo in socialnimi načeli, tako da ta člen ne moremo razlagati skrajno liberalistično. Korektura tržni naravnosti gospodarstva je načelo socialne države in varstvo drugih človekovih pravic.

Ustava v 74. členu tudi določa, da se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo in tako omogoča zakonodajalcu, da za izvajanje določenih dejavnosti določi posebne omejitvene pogoje, ki zagotavljajo varstvo javne koristi. S predlaganimi določbami zakona ščitimo interese potrošnika (kot posameznika) in šibkejši stranko v pogodbenem odnosu. Javna korist kot temelj za omejevanje podjetniške svobode ni enoten pojem, temveč je njena opredelitev odvisna od narave in namena posamezne gospodarske dejavnosti. Javna korist na gospodarskem področju je pravni standard, ki ga Ustava ne pojasnjuje. Vsebinska in meje javne koristi sta razvidni iz zakonske ureditve posameznega področja. Iz ustaljene ustavnosodne presoje izhaja, da javna korist zajema varstvo zdravja in življenja ljudi (U-I-36/03 z dne 9.5.2005), varstvo narave (U-I-266/01 z dne 4. 12. 2003), varstvo potrošnikov (OdlUS XIV, 73,

U-I-293/04., Ur.l. 93/05) in podobno.¹

Kot že napovedano, prilagamo (iz gradiva k Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu, Uradni list RS, št. 26/14) tudi t. i. »test sorazmernosti«: a) ali je poseg sploh nujen (potrben); b) ali je ocenjevanji poseg primeren za dosego zasledovanega cilja; c) ali je teža posledic ocenjevanega posega v prizadeto človekovo pravico proporcionalna vrednosti zasledovanega cilja oziroma koristim, ki bodo zaradi posega nastale (načelo sorazmernosti v ožjem pomenu oziroma načelo proporcionalnosti):

a) Poseg v svobodno gospodarsko pobudo je nujen zaradi zaščite interesov potrošnika z vidika interesa potrošnika po lokalno pridelani in predelani hrani. Danes se potrošniki vedno bolj zavedajo pomena varne hrane in so vse bolj zahtevni glede ustrezne kakovosti hrane: višja kakovost, lokalno pridelana hrana ter dostopnost hrane, kar izkazuje tudi Raziskava javnega mnenja o varnosti hrane in prepoznavnosti Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) v Sloveniji (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in EFSA – Evropska agencija za varnost hrane, Ljubljana 2013.) Ena izmed ključnih ugotovitev navedene raziskave je, da kadar so anketiranci (potrošniki) zaskrbljeni zaradi kakovosti in varnosti hrane, najpogosteje kupijo lokalno, doma pridelano hrano, nato pa izbirajo ekološko hrano. Potrošniki pa med informacijami na živilski embalaži najpogosteje preverjajo rok uporabnosti živila, državo izvora in sestavine v živilu. Tudi druge raziskave, npr.: Raziskava PGM (april – junij 2013) izkazuje, da 41 % potrošnikov trdi, da vedno dajejo prednost izdelkom slovenskih proizvajalcev (rast za 4 točke glede na leto 2010).

Poleg tega pa se je Republika Slovenija v svojih strateških dokumentih (Resolucija Zagotovimo.si hrano za jutri in Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005 – 2010) zavezala k povečanju samooskrbe in s tem večji prehranski varnosti države in ustrežnejši oskrbi potrošnikov. Ena izmed prednostih usmeritev resolucije so tudi ukrepi za učinkovitejšo tržno organiziranje kmetijstva, krepitev agroživilskih verig in večja prepoznavnost domačih proizvodov, v okviru katerega je določen operativni cilj z naslovom: krepitev agroživilskih verig in vzpostavljanje pravičnih odnosov med partnerji znotraj verige. S predlagano ureditvijo ščitimo tudi primarne kmetijske pridelovalce, ker je prodaja kmetijskih pridelkov, predvsem hitro pokvarljivih živil, izrazito vezana na lokalni trg.

b) Ocenjujemo, da s predlaganimi ukrepi sledimo predlaganim ciljem (varnost potrošnika, prehranska varnost, ureditev razmer v prehranski verigi) in jih ni mogoče doseči na drug milejši način, kar je jasno razvidno tudi iz raziskave javnega mnenja o varnosti hrane in prepoznavnosti Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) v Sloveniji. Ocenjujemo, da so predlagane spremembe primerne, saj omogočajo postopno prilagoditev vseh členov verigi preskrbe s hrano (primarni pridelovalci, predelovalna industrija, distributerji in trgovina).

c) Predlagana ureditev bo kljub posegu v svobodno gospodarsko pobudo prinesla koristi za posameznika in je v interesu šibkejših členov v verigi preskrbe s hrano, kot so potrošniki in pridelovalci hrane ter podjetja proti katerim močnejša podjetja izkoriščajo svojo znatno tržno moč. 74. člen Ustave RS dopušča, da se svobodna gospodarska pobuda omeji, če obstoji javni interes in se varuje druga ustavna načela (npr. posredno načelo socialne države). Poleg tega bo ureditev pripevala k ekonomski vitalnosti vseh členov v verigi preskrbe s hrano.

Dodajmo, da so bila podobna ravnanja in ugotovitve zaznane tudi v drugih državah članicah EU, zato se s to problematiko ukvarjamo tudi na ravni EU. Zelo močna je iniciativa držav, ki poziva Evropsko komisijo k pripravi ustreznih zakonodajnih predlogov, kjer je ena od pobudnic in zelo aktivna tudi Slovenija. V ta namen smo v začetku leta 2017 skupaj s Češko Republiko predstavili dokument z naslovom »Nepoštena trgovinske prakse in krepitev položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano«, ki so ga podprle tudi Bolgarija, Madžarska, Latvija, Litva, Slovaška, ter Hrvaška in Grčija.

b) Začasno ali občasno delo v kmetijstvu

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je glede pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu, ki je pogodba civilnega prava, uskladilo z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ker so specifične v kmetijstvu tako velike, da opravičujejo odstop delovnopравnih razmerij.

Z dopolnitvijo zakona se bo vpeljala možnost začasnega in občasnega dela v kmetijstvu, kar bo omogočilo kmetijski panogi, da s pomočjo izvajalcev del opravi potrebno delo v točno določenem časovnem obdobju glede na proizvodni proces v panogi.

Za kmetijsko dejavnost so značilni različni cikli, ki zahtevajo prožnost pri načrtovanju rastlinske proizvodnje. Pri načrtovanju moramo upoštevati: zahteve trga, vpliv letnega časa in vremenskih razmer, biološke zahteve rastlin, povzročitelje bolezni ter kratek čas uporabe proizvodov oziroma pridelkov.

Kmetijstvo je gospodarska panoga posebnega družbenega pomena in ima kot taka v družbi več funkcionalno vlogo. Rezultat kmetijstva tako niso zgolj proizvodne dobrine kot posledica proizvodne funkcije, pač pa tudi neproizvodne dobrine. Kmetijstvo kot večnamenska panoga poleg skrbi za proizvodnjo hrane in surovin za predelavo kot svoje osnovne naloge prek okoljske funkcije zagotavlja tudi ohranjanje ekološkega ravnovesja, trajnostno rabo naravnih virov, ohranjanje biotske raznovrstnosti, videza kulturne krajine, naravne in kulturne dediščine ter prek socialne funkcije vpliva na poseljenost podeželja in uravnotežen prostorski razvoj. Vse navedeno in dejstvo, da je delu v kmetijstvu treba pripoznati specifično vlogo, saj je povsem odvisno od rastne dobe in vremenskih razmer, botruje k odločitvi, da se v zakonodajo vpelje nov institut dela.

Navedeni dejavniki so izjemno pomembni tako za male kmetijske obrate kot tudi za večja kmetijska podjetja. Proizvodnja v njih lahko poteka uspešno samo, če je njihovo načrtovanje optimalno. Načrtovanja rastlinske proizvodnje zahteva, da v določenem (krajšem) časovnem obdobju potrebujemo večje število delavcev, ki opravijo zahtevano nalogo. V kratkem času je potrebno obrati nasad, da zagotovimo primerno kvaliteto in kakovost. Ob tem se je potrebno izogniti tudi več ali manj pričakovanim ali običajnim vremenskim neprijetnostim.

Različne oblike dela, ki jih omogoča veljavna zakonodaja, ne opredeljujejo posebne oblike dela, ki bi delodajalcu/naročniku dela omogočala in nudila bolj prožno obliko dela, da za krajši čas zaposli večje število delavcev/izvajalcev. Izrazito povečana potreba po delovni sili v posameznih obdobjih kmetijskih opravil potrebuje uzakonjeno obliko dela. Začasno ali občasno delo v kmetijstvu je neločljivo povezano s časovnim obdobjem, v katerem se opravlja. S to obliko dela se omogoči opravljanje tistih del v kmetijstvu, ki po svoji naravi trajajo kratek čas in se opravljajo občasno.

Tovrstna dela imajo zato kratkotrajen in intenziven značaj, saj se večje potrebe po delavcih pojavljajo le v kratkem obdobju določenih sezonskih opravil, ki so pogojena s časom vegetacije ter ugodnimi vremenskimi razmerami, zato jih je treba opraviti z najeto delovno silo. Preostali tehnološki procesi so večinoma mehanizirani. Razlog za kratek čas so bodisi fenofaze rastline, ko je treba delo opraviti, bodisi slabi vremenski pogoji, ki ne dopuščajo, da bi delo opravili v daljšem časovnem obdobju (zmrznjena tla, mrzle zime, dolgotrajno deževje, razmočenost tal itd.), pri čemer samo izvajanje posameznih faz v optimalnem obdobju zagotavlja kakovosten pridelek.

Z vpeljavo posebne oblike začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu se zmanjšuje delo na črno, omogoča brezposelnim osebam aktivno opravljanje določenega dela vsaj krajši čas in zmanjšuje ekonomska odvisnost od prejemanja denarnega nadomestila. Naročnikom dela pa se omogoča najem dodatne delovne sile, ki bo v kratkem časovnem obdobju opravila določeno fazo pridelave. Delovni proces pri začasnem in občasnem delu v kmetijstvu ima elemente delovnega razmerja in predstavlja izjemo od prepovedi iz drugega odstavka 13. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16 in 15/17 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1). Sklenjena je posebna pogodba o začasnem ali občasnem delu, ki je predmet civilnega prava. Nadalje določa uporabo zakonodaje, ki ureja področje varnosti in zdravja pri delu ter delovna razmerja, da ščiti izvajalca.

Če želi študent ali dijak opravljati pogodbo o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu je na študentu ali dijaku odločitev, ali bo opravljal delo na osnovi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu. Takšno ali podobno odločitev lahko dijak ali študent sprejme na podlagi veljavne zakonodaje tudi za primere drugih dejavnosti (izbira med podjemno pogodbo ali napotnico). Z odločitvijo o tem pa se bo študent oziroma dijak odločil tudi za način davčne študije, 2011, str. 1042 in nastl.

¹ Po zeto po komentarju Ustave Republike Slovenije, Dopolnitev A, Urednik Stanič, L., Fakulteta za državne in evropske študije, 2011, str. 1042 in nastl.

obravnave oz. obravnave dohodka (prispevki, davki, dajatve). V skladu z 69. členom Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ in 65/17) imajo študenti ne glede na to, ali se študij izvaja kot redni ali izredni, pravice in ugodnosti, ki izhajajo iz naslova statusa študenta, kot jih določajo posebni predpisi, če niso v delovnem razmerju ali ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti, niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri pristojnem organu oziroma niso poslovodne osebe gospodarskih družb ali direktorji zasebnih zavodov.

Začasno in občasno delo, kot je določeno v Zakonu o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT in 55/17; v nadaljevanju ZUTD), se opravlja na podlagi posebne pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, s katero se med upokojencem in delodajalcem vzpostavi posebno civilno pravno pogodbeno razmerje, ki lahko vsebuje tudi nekatere elemente delovnega razmerja. Na podlagi tovrstne pogodbe se lahko opravljajo vse vrste oziroma oblike dela (seveda ob upoštevanju omejitev oziroma pravil, ki jih morebiti določajo predpisi s področja, na katerem se delo opravlja), saj ZUTD opravljanja začasnega in občasnega dela ne omejuje po vrstah dela. Upokojenci, ki delajo na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu po ZUTD, lahko hkrati opravljajo še druga dela na podlagi pogodb civilnega prava. Z drugimi besedami, institut začasnih in občnih del upokojencem po ZUTD ne nadomešča niti ukinja možnosti sklepanja ostalih civilnopravnih pogodb.

Z uveljavitvijo začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu po predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu se uvaja nova oblika začasnega ali občasnega dela, ki v razmerju do začasnega in občasnega dela upokojencev po ZUTD predstavlja *lex specialis*. Z uveljavitvijo začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu bodo upokojenci, ki bodo želeli opravljati sezonska dela v kmetijstvu, sklenili pogodbo o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu po predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu. Slednja se bo sklenila v primerih, ko bo oseba opravljala dela, določena v drugem odstavku 105.a člena predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu in pri naročniku dela, opredeljenim v tretjem odstavku navedenega člena (bistvena elementa začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu). Med navedenima oblikama dela ne prihaja do kolizije, Prav tako upokojenci ne glede na uzakonitev začasnih in občnih del po ZUTD še vedno lahko opravljajo dela tudi na podlagi drugih pogodb civilnega prava v različnih dejavnostih. Glede na navedeno se dohodek iz začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu ne bo všteval v dohodek, ki ga upokojenec pridobi na podlagi začasnega in občasnega dela upokojencev po ZUTD.

S predlagano obliko dela se omogoči opravljanje tistih del v kmetijstvu, ki po svoji naravi trajajo kratek čas in se jih opravlja občasno. Začasnost je definirana v členu, ki določa najdaljši dopusten čas opravljanja tovrstnega dela, in je kot taka določena v dolžini 120 dni v posameznem koledarskem letu. Občasnost je treba presojati v luči vsake posamezne kmetijske panoge, in sicer ko narava dela v tej panogi zahteva prožnost pri načrtovanju zaposlovanja ter najemu izvajalcev zaradi vegetacije, razvojnega cikla in vremenskih razmer, ki narekujejo povečan obseg potreb po delovni sili.

Zaradi navedenih razlogov pogodba o zaposlitvi, kot jo predvideva ZDR-1, ni vselej ustrezna oblika pogodbenega razmerja za dela v kmetijstvu. Potrebna je zakonska ureditev posebnega pogodbenega razmerja »*sui generis*«, pri katerem so prisotni tudi elementi delovnega razmerja. V ureditvi je treba zagotoviti predvsem ustrezno opredelitev tovrstnega dela in drugačno ureditev delovnega časa, v okviru katerega pa je treba zagotoviti najkrajši dopustni dnevni in tedenski počitek, kot ga predvideva ZDR-1.

Naročnik dela je lahko pravna ali fizična oseba, vpisana v register kmetijskih gospodarstev v RS, za katero bo izvajalec opravljal tovrstno obliko začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu na podlagi sklenjene pogodbe civilnega prava.

Dela v kmetijstvu, ki so neposredno odvisna od naravnega cikla, je nujno opraviti v času, ko to narekujejo zakoni narave, sicer lahko pride do nepopravljivih posledic, ki povzročijo izpad dohodka. V že tako ranljivem sektorju, kot je kmetijstvo, kjer vsak dan propadajo kmetije, Slovenija pa že dolgo ni več dežela, ki bi bila sposobna zagotoviti samooskrbo prebivalstva, ne smemo dopustiti, da bi z zakonodajo še otežili delovanje kmetijske panoge. Zato je sprejetje posebnega odplačnega instituta dela za to panogo nujno potrebno.

Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije v bilo v sektorju sadjarstva v letu 2015 redno zaposlenih približno 300 delavcev, za namene sezonskega dela pa so sadjarska podjetja sklenila podjemno pogodbo s približno 800 osebami, od tega je tretjina delavcev, ki so tuji državljani, dve tretjini pa je slovenskih delavcev.

Dela, ki jih ni možno opraviti z redno zaposlenimi se sicer pojavljajo preko celega leta, vendar pa so ta obdobja prekinjena, saj so potrebe neenakomerno razporejene že znotraj obdobja. Narava dela narekuje pravočasno izvedbo, zato je potrebno večje število ljudi v krajšem času. Znotraj obdobja so tudi dnevi, ko dodatna delovna sila ni potrebna. Na ta način je izjemno težko sklepati pogodbe za določen čas, saj vnaprej ni znana točna časovna razporeditev del kot tudi ne potreben obseg del, saj ga je potrebno prilagajati vremenskim razmeram.

Pri izvajanju začasnega ali občasnega dela se okoli 70 odstotkov delovnih ur nameni za spravilo pridelkov, ki so že sedaj izvzeti iz plačevanja posebnega davka urejenega v Zakonu o posebnem davku na določene prejemke (Uradni list RS, št. 72/93, 22/94, 45/95 in 12/96).

Po poizvedbi pri naročnikih sezonskega dela opravijo študentje in upokojenci največ do 3 odstotke teh del. Posledično se ocenjuje, da bi bil v tem odstotku tudi izpad priliva v obračunske sklade, v katere se plačujejo koncesijska in dodatna koncesijska dajatev od študentskega dela ter dajatev od upokojnega dela zanemarljiv.

Tabela 1: Podatki o delovni sili za različne oblike dela v kmetijstvu za leto 2015 (vir: Gospodarska zbornica Slovenije)

			Najeta sezonska delovna sila	
		Zaposleni in najeta delovna sila (število)	Obdobje v letu	Število ur izvedenega sezonskega dela
1.	Pogodba za nedoločen čas	274		
2.	Pogodba za določen čas	40	januar-december	
3.	Podjemna pogodba	873	različno skozi vse leto	373703
	a) Državljeni Slovenije – sadjar. in perut.	534	različno skozi vse leto	
	b) državljani EU (Romuni, Bolgari)	5	različno skozi vse leto	
	c) tujci (državljeni Srbije, Bosne, Moldavije) – sadjarstvo	334	različno skozi vse leto	
4.	Študentsko delo	21	različno skozi vse leto	
5.	Začasno ali občasno delo upokojencev	14	različno skozi vse leto	
6.	Osebno dopolnilno delo	0		
	Skupaj redno zaposleni in sezonski delavci	1187		

Razporeditev potrebnih ur je preko leta zelo neenakomerna.

Trajanje navedenih opravil v koledarskem letu znaša okvirno 5 mesecev, vendar s prekinitvami. Pri tem je število potrebnih delavcev različno v različnih obdobjih, pri čemer je pomembno poudariti, da vsi delavci niso usposobljeni za vse vrste opravil.

Tabela 2: Razporeditev potrebnih opravil za približno 130 hektarjev sadovnjakov in 15

hektarjev drevesnic (vir: Gospodarska zbornica Slovenije):

obdobje	cca. sezonskih ur	Delež v %
december - februar	8.000	8,3
marec-maj	16.000	16,7
junij-julij	15.000	15,6
avgust-oktober	45.000	46,9
november	12.000	12,5
skupaj	96.000	100

V nadaljevanju podajamo opis del, kjer se pojavlja potreba po povečanem obsegu del po posameznih kmetijskih panogah.

Sadjarstvo:

- Obrezovanje sadnega drevja je razdeljeno na zimsko, junijsko in jesensko rez. Dela je potrebno opraviti v kratkem časovnem obdobju.
- Sajenje sadnih sadik poteka jeseni ali spomladi. Pri sajenju mora biti čas od izkopa sadik do sajenja čim krajši, da ne prihaja do izsuševanja in poškodb koreninskega sistema. Ker gre za običajno veliko število sadik (jablana 3500 do 4000 sadik/ha), je za sajenje potrebno večje število delavcev. Čas opravila se ob neugodnih vremenskih razmerah (npr. dolgotrajno deževje, razmočena zemlja) še skrajša.
- Ročno redčenje cvetov in plodičev za ta se ukrep porabi od 40 – 100 delovnih ur/ha, pri večjih sadjarjih se najema delovna sila. Ukrep je potrebno izvesti v kratkem času, po končanem naravnem junijskem trebljenju in najkasneje do sredine julija.
- Zelena dela v sadjarstvu (pinciranje, mandanje, upogibanje) so ukrepi, ki se izvajajo med rastno sezono, ko se izvajajo tudi druga dela (varstvo pred boleznimi in škodljivci, mulčenje itd.). Izvesti jih je potrebno v relativno kratkem času, zato se predvsem večji sadjarji poslužujejo najete delovne sile.
- Razpiranje in zapiranje mrež proti toči se opravi spomladi in jeseni. Če ima sadjarsko gospodarstvo ustrezno delovno ploščad, se porabi do 80 delovnih ur na hektar z najeto delovno silo, če pa nima delovne ploščadi pa 150 do 250 delovnih ur na ha, odvisno od konfiguracije terena v sadovnjaku.
- Postavitev: opore s protitočno mrežo, ograje, namakalnega sistema se običajno izvaja pri obnovah nasadov in se opravlja izključno z najeto delovno silo, saj je delo vezano na obdobje zimskega mirovanja rastlin. Dela se ne izvajajo vsako leto, samo v letu obnove nasada.
- Krčitev trajnih nasadov pomeni odstranitev dreves iz nasada, vključno z izkopom panjev. Najema se delovna sila, število ročnih delovnih ur je odvisno od strojne opreme kmetijskega gospodarstva, na katerem se krčitev izvaja. Dela se ne izvajajo vsako leto, ampak samo v letu obnove.
- Spravilo pridelka.

Vinogradništvo:

- Obrezovanje vinske trte pomeni zimsko rez vinske trte in se opravlja v času mirovanja rastline, ko temperature okolja niso pod 0°C. Za zimsko rez se opravi 100 – 120 ur/ha, če so tudi ostali ukrepi (pletev mladice, vršičkanje itd.) izvedeni v predhodnem letu. Če niso, je čas za rez daljši od 200 – 220 ur.
- Vez šparonov (šparon je rodni les s petimi do sedmimi očesi – kratek šparon oziroma rodni les z več kot sedmimi očesi – dolg šparon) je ukrep, ki sledi obrezovanju vinske trte. Poraba časa je med 50 in 60 ur /ha.
- Pletev mladice je ukrep na letošnjih poganjkih, delo je potrebno opraviti v kratkem času v 2 do 3 tednih in je pomemben ukrep za osvetlitev, preprečevanje nastajanja bolezni, posredno pa vpliva tudi na kakovost grozdja. Poraba časa do 160 ur/ha.
- Uravnavanje mladice med žice se izvaja ročno in za ta ukrep je potrebno veliko število delovnih ur. Delo je potrebno opraviti hitro, saj sicer lahko ovira izvajanje varstva vinske trte pred boleznimi in škodljivci.
- Vršičkanje vinograda je ukrep na letošnjih poganjkih, delo je potrebno opraviti v kratkem času od 2 do 3 tednov. Odstranjevanje vršičkov je pomemben ukrep, da se prepreči bujna rast, je

pomemben ukrep za osvetlitev, posredno pa vpliva na kakovost grozdja. Poraba časa do 160 ur/ha.

– Razlistavanje in odstranjevanje odvečnega grozdja ima podoben namen kot pletev mladice, izvesti ga je potrebno v relativno kratkem času.

– Spravilo pridelka.

Vsa dela pri obnovi vinograda se izvajajo podobno kot opravila pri sadovnjakih. Vse večje obnove se opravijo z najeto delovno silo, saj je pogostokrat v zimskem času za to na voljo le kratko obdobje. Ob neugodnih vremenskih razmerah je velikokrat za sajenje na voljo le nekaj dni.

Hmeljarstvo:

– Sajenje hmelja: Hmelj sadimo v jeseni ali spomladi, vendar se jesenskega sajenja izogibamo, še posebno na težkih tleh. Optimalni čas sajenja je spomladi do 15. aprila. Delo opravi sezonska delovna sila.

– Napeljava vodil: Vodila napeljejo sezonski delavci spomladi (april, maj) takoj po rezi in pred prvim čiščenjem in napeljavo poganjkov.

– Napeljava poganjkov: Večje število sezonskih delavcev je potrebno za napeljavo poganjkov, ki jo opravimo po rezi in postavitvi vodil spomladi (april, maj, junij). To delo se opravlja ročno tako, da pri vsaki koreniki odberemo poganjke in jih navijemo z roko na vodilo, preostale poganjke pa porežemo. Običajno opravimo delo 3-krat. Prvo čiščenje poganjkov in napeljavo opravimo 3 - 4 tedne po rezi, ko so poganjki dolgi 50 -70 cm. Drugo čiščenje in napeljavo poganjkov opravimo 10 - 14 dni po prvem. V juniju pred osipanjem opravimo še tretje čiščenje in napeljavo poganjkov.

– Spravilo pridelka (obiranje, sušenje): obiranje poteka od druge polovice avgusta do konca septembra od jutra do večera, ponekod tudi ponoči. Poteka v več fazah: rezanje in trganje rastlin na njivi, transport rastlin do obiralnega stroja, obiranje storžkov na obiralnem stroju, sušenje in navlaževanje ter pakiranje.

– Čiščenje in popravilo žičnic: po obiranju v oktobru in novembru ali zgodaj spomladi v februarju in marcu sezonski delavci očistijo vse žične konstrukcije, popravi se napetost mrežne konstrukcije in sidrnih vrvi ter zamenja poškodovane žice in drogove.

– Dela po naravnih nesrečah (popravljanje vrhov poganjkov, rezanje, ponovna napeljava): v primeru toče in močnega vetra, je potrebno običajno na novo napeljati potrgane vrvice, pobrati padle rastline in jih ponovno obesiti na žičnico ter popraviti odvite vrhove poganjkov ali v primeru odbitih vrhov, napeljati nove poganjke. Če gre za večji obseg škodnega dogodka, se najame sezonska delovna sila.

Zelenjadarstvo ima prav tako opredeljeno časovnico del, ki je podobna zgoraj opisanim panogam vinogradništva in sadjarstva, zato s tehnološkega vidika za vse panoge velja, da ureditev trajanja pogodbe krajše kot 120 dni ni primerna.

c) Slovenska čebelarstva akademija

Slovenija je vedno bolj prepoznana po skrbi za čebele ter hkrati pridobiva na ugledu kot država odličnih čebelarjev in razvitega čebelarskega sektorja. Glede na močno podporo projektu Svetovni dan čebel, se je povečalo tudi zanimanje za slovensko znanje na področju čebelarstva, zato se bo na podlagi zakona ustanovila Slovenska čebelarstva akademija, in sicer kot organizacijska enota Kmetijskega inštituta Slovenije, ki izvaja svoje dejavnosti na Čebelarski zvezi Slovenije in drugih lokacijah. Gradnja Čebelarskega doma na Lukovici je bila sofinancirana iz proračuna Republike Slovenije, zato je smiselno, da se uporabijo prostori, ki so zgrajeni za namen prenosa znanja v čebelarstvu. Izobraževanja Slovenske čebelarske akademije bodo lahko potekala tudi na drugih lokacijah, saj se bo poleg teoretičnega izobraževanja izvajalo tudi praktično izobraževanje na terenu. Organizacijska enota Slovenske čebelarske akademije Kmetijskega inštituta Slovenije mora ločeno evidentirati dejavnosti, kar bo omogočalo nadzor nad delovanjem Slovenske čebelarske akademije.

Predlagana sprememba zakona ne posega v obstoječa izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji, ki potekajo preko javno svetovalne službe v čebelarstvu, triletnih EU programov na področju čebelarstva, nacionalne poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka, poklicnega standarda

za čebelarškega mojstra in univerzitetnega študija na Biotehniški fakulteti.

Obstoječi izobraževalni programi na področju čebelarstva ne ponujajo izobraževanj za tuje državljane, zato se bo v okviru Slovenske čebelarške akademije organiziralo neformalna izobraževanja na področju čebelarstva, ki bodo prvenstveno namenjena tujim državljanom in ostali zainteresirani javnosti. Potekala bodo tudi izobraževanja učiteljev, mentorjev ter ostalih izvajalcev izobraževanj, in sicer tako teoretični kot praktični tečaji, seminarji in delavnice. Izobraževanja bodo zagotavljali visoko usposobljeni strokovnjaki s praktičnimi izkušnjami.

Predlog zakona določa, da Slovensko čebelarško akademijo vodi predstojnik. Slovenska čebelarška akademija ima programski odbor, preko katerega se bo zagotovilo zastopanje interesov in sodelovanje med predstavniki čebelarjev, javne svetovalne službe v čebelarstvu, Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete, Univerze v Mariboru, Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerze v Ljubljani, Veterinarske fakultete, Nacionalnega veterinarskega inštituta, srednjimi šolami in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvom za zunanje zadeve.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za proračun Republike Slovenije, ker predlog zakona vzpostavlja pravno podlago za ustanovitev Slovenske čebelarške akademije in pravno podlago za podpis pogodbe o financiranju nalog iz 61.f in 61.g člena tega zakona, ki bo sklenjena med Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javno agencijo RS za varstvo konkurence.

Sredstva za financiranje nalog iz 61.f in 61.g člena tega zakona, ki jih bo izvajala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence so predvidena v proračunu Republike Slovenije na proračunski postavki 334410 - materialni stroški, NRP 2330-15-0002 - dejavnost in administracija ožjega ministrstva. Po uveljavitvi novele zakona bodo finančna sredstva v višini 45.000 EUR za leto 2018 razporejena na novo proračunsko postavko, ki bo določena za ta namen.

Pri izvajanju začasnega ali občasnega dela se okoli 70 odstotkov delovnih ur nameni za spravilo pridelkov, ki so že sedaj izvzeti iz plačevanja posebnega davka urejenega v Zakonu o posebnem davku na določene prejemke (Uradni list RS, št. 72/93, 22/94, 45/95 in 12/96).

Po poizvedbi pri naročnikih sezonskega dela opravijo študentje in upokojniki največ do 3 odstotke teh del. Posledično se ocenjuje, da bi bil v tem odstotku tudi izpad priliva v obračunske sklade, v katere se plačujejo koncesijska in dodatna koncesijska dajatev od študentskega dela ter dajatev od upokojnenskega dela zanemarljiv.

Sredstva za financiranje Slovenske čebelarške akademije so predvidena v proračunu Republike Slovenije na proračunski postavki 147410, ukrepu Sofinanciranje pomembnih nacionalnih projektov, NRP 2330-17-0010. Sredstva, potrebna za delovanje Slovenske čebelarške akademije se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije (stroški dela predstojnika in materialni stroški, sredstva Ministrstva za zunanje zadeve, namenjena za razvojno pomoč ter ostala namenska sredstva), s plačili udeležencev izobraževanj za opravljeno storitev in iz drugih virov (donacije, sponzorstvo).

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona so proračunska sredstva zagotovljena in sicer za financiranje Slovenske čebelarške akademije so predvidena v proračunu Republike Slovenije na proračunski postavki 147410, ukrepu Sofinanciranje pomembnih nacionalnih projektov, NRP 2330-17-0010 ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu.

Sredstva za financiranje nalog iz 61.f in 61.g člena tega zakona, ki jih bo izvajala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence so predvidena v proračunu Republike Slovenije na proračunski postavki 334410 - materialni stroški, NRP 2330-15-0002 - dejavnost in administracija ožjega ministrstva. Po uveljavitvi novele zakona bodo finančna sredstva v višini 45.000 EUR za leto 2018 razporejena na novo proračunsko postavko, ki bo določena za ta namen.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE V PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je usklajen s pravnim redom EU.

a) Veriga preskrbe s hrano

Evropska komisija si s pomočjo zainteresiranih držav članic prizadeva, da bi izboljšala svoje razumevanje največjih izzivov v verigi preskrbe s hrano ter določila ustrezne konkretne ukrepe politik v skladu z usmeritvami iz Sporočila Komisije »Cene hrane v Evropi« - COM (2008 821), ki je bilo objavljeno decembra 2008. Čeprav je veriga preskrbe s hrano zelo raznolika ter so izzivi, s katerimi se spopadajo zainteresirane strani, med podsektorji in državami članicami različni, je Evropska komisija določila tri presečne prednostne naloge, ki veljajo za celotno verigo:

- spodbujanje trajnostnih in tržno naravnanih odnosov med zainteresiranimi stranmi v verigi preskrbe s hrano,
- povečevanje preglednosti po vsej verigi, da se spodbudi konkurenca in izboljša njena odpornost na nestanovitnost cen,
- skrb za povezanost in konkurenčnost evropske verige preskrbe s hrano v vseh državah članicah.

Evropska komisija je s sklepom z dne 30. julija 2010 ustanovila »Forum na visoki ravni za izboljšanje delovanja verige preskrbe« (High Level Forum for a better functioning food supply chain, objavljeno v UL EU z dne 3. 8. 2010). Forum je v začetku sestavljalo 45 članov, ki so prihajali iz ministrskih vrst nacionalnih organov držav članic pristojnih za živilski sektor na ministrski ravni; predstavniki živilskopredelovalne industrije oziroma združenj (v nadaljevanju: ŽPI); trgovine in distribucije; združenj in zvez, ki predstavljajo kmetijske sektorje ter nevladnih organizacij s strokovnim znanjem o vprašanih v zvezi z verigo preskrbe s hrano. Mandat foruma je bil dve leti in se je sestajal enkrat letno. V decembru 2012 je bil sprejet sklep, da se mandat foruma podaljša še za dve leti, do 2014. Forumu na visoki ravni za izboljšanje delovanja verige preskrbe s hrano predseduje podpredsednik Evropske komisije in komisar za industrijo in podjetništvo Antonio Tajani. Pri delu foruma sodelujejo, poleg komisarja za industrijo in podjetništvo, tudi komisar za področje notranjega trga in storitev, komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja ter komisar za področje zdravja in varstva potrošnikov. Na operativni ravni so bile, glede na posamezne vsebine, oblikovane štiri strokovne platforme, ki so bile sestavljene predvsem iz strokovnjakov za posamezna področja. Strokovne platforme so:

- pogodbeni razmerja med podjetji,
- orodja za spremljanje cen hrane,
- konkurenčnost v živilsko predelovalni industriji in
- agro-logistika.

Zaradi neaktivnosti je z delovanjem prenehala strokovna platforma za agrologistiko, tako da so zaključki foruma povzeti iz razprav in delovanja ostalih treh omenjenih strokovnih platformami.

Glavni namen delovanja Forumu na visoki ravni je predvsem v usklajevanju različnih iniciativ, ki naj bi pripeljale do bolj konkurenčnega prehranskega sektorja, pri tem pa bodo vidne koristi tako za potrošnike, kot za pridelovalce hrane in industrijo. To je bil eden od glavnih razlogov za odločitev Evropske komisije, da ustanovi Forum na visoki ravni za izboljšanje delovanja verige preskrbe s hrano, ki je nadaljeval delo, ki ga je začela takratna »Skupina na visoki ravni za konkurenčnost živilske industrije«. Nov mandat Forumu je bil potrjen leta 2014 in traja do leta 2019. Glavni cilj forma v tem obdobju je krepitev dialoga med deležniki ter izboljšanje delovanja verige preskrbe s hrano. Forum je tako kot do sedaj sestavljen iz predstavnikov držav članic, zasebnega sektorja in civilne družbe. Poseben poudarek je namenjen tudi nihanju cen,

konkurenčnosti in transparentnosti cen. Člani delovne skupine »Šerp« so se v tem obdobju sestajali enkrat do dvakrat letno, 15. decembra 2016 pa je potekalo zadnje plenarno zasedanje na katerega so bili vabljeni tudi ministri pristojni za hrano. Zadnje srečanje delovne skupin »Šerp« je potekalo 3. oktobra 2017, kjer bila glavna tema dvojna kakovost hrane v posameznih državah.

V letu 2016 je tudi komisar, pristojen za kmetijstvo Phil Hogan izpostavil, da se je potrebno izogniti nepoštenim praksam in zlorabam velikih v verigi. S tem namenom je bila ustanovljena projektna skupina, ki je ocenila nepošteno prakse in je pripravila priporočila do konca letošnjega leta 2016. Naloga projektne skupine je bila pregledati stanje na področju nepoštenih trgovinskih praks, preučiti preglednost trga, pogodbenih odnosov in pogajalske moči ter pripraviti poročilo z glavnimi ugotovitvami, ki naj bi bila podlaga oziroma v pomoč Evropski komisiji za pripravo zakonodaje na področju krepitve pogajalske moči kmetov znotraj dobavne verige. Bistvena je uvedba jasnejših pravil glede izjem od pravil konkurence, nadaljnje spodbujanje organiziranja in sodelovanja kmetov ter širitev možnosti uvedbe obveznih pisnih pogodb, kakor tudi transparentnosti cen.

Velika so pričakovanja glede napovedanega predloga Evropske komisije, ki naj bi bil pripravljen v prvi polovici leta 2018. Komisar Phil Hogan je na seji Sveta za kmetijstvo in podeželje RS, ob obisku v Sloveniji junija 2016 predstavil načrt v skladu s katerim potrebuje Evropska komisija 12 tednov za oceno učinkov nove zakonodaje na področju odprave nepoštenih praks ter dodatnih 12 tednov za javno posvetovanje, tako da lahko pričakujemo prvi predlog uredbe v prvi polovici leta 2018.

V luči odprave nepoštenih trgovinskih praks in na podlagi poročila Projektne skupine za kmetijske trge, ki priporoča skupni EU zakonodajni okvir za boj proti nepoštenim poslovnim praksam, se poziva Komisijo k pripravi zakonodajnih predlogov na ravni EU, s katero bi naslovili problematiko nepoštenih trgovinskih praks (ang. »unfair trading practices – UTPs«) v verigi preskrbe s hrano, kot so zamude pri plačilih, naknadne spremembe in nepoštene odpovedi pogodb. Pri tem bi izhajali iz obstoječega zakonodajnega okvira za sektor mleka ter primerov dobrih praks po državah članicah (v nadaljnjem besedilu: DČ), ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje. Podoben poziv je naslovljen s strani Evropskega parlamenta v obliki poročila, sprejetega maja 2017 (o nepoštenih trgovinskih praksah v verigi preskrbe s hrano). Sklepi pozivajo in obvezujejo Komisija, da poroča o napredku pri krepitvi položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano oziroma aktivnosti v zvezi z bojem proti nepoštenim trgovinskim praksam v verigi preskrbe s hrano.

Na zasedanju sveta ministrov za kmetijstvo EU, ki je potekalo decembra 2016 so ministri sprejeli sklep Sveta o krepitvi položaja kmetov v živilski verigi in boju proti nepoštenim trgovskim praksam. V sklepih Sveta je izpostavljen pomen uravnoveženosti odnosov ter pravične porazdelitve dodane vrednosti ter tveganj med vsemi deležniki v verigi preskrbe s hrano, kar lahko zagotavlja trajnost in dolgoročno vzdržnost te verige in njeno pravilno delovanje. Slednje pa ima vpliv na konkurenčnost kmetijskih in kmetijsko-živilskih podjetij v EU. 20 držav članic je že uvedlo zakonodajo proti nepoštenim praksam, vendar so pristopi različni.

Glede na to dejstvo, da kmetje pogosto nosijo večino tveganj v verigi preskrbe s hrano, so izrednega pomena orodja za obvladovanje tveganj za kmete v času povečanega nihanja cen. Ker pa se njihova učinkovitost bistveno razlikuje med državami članicami, bo potrebno orodja, obstoječa v okviru SKP, v prihodnje še nadgraditi. Poudarek je dan nadaljnjemu spodbujanju in podpiranju organizacij proizvajalcev ter sodelovanju med kmeti v EU. V pomoč kmetom, da se ustrezno prilagodijo na tržne signale, so pomembne pravočasne informacije o cenah in maržah na vseh ravneh v verigi preskrbe s hrano, k čemer že prispevata opazovalnica za mleko in nedavno po njenem vzoru ustanovljena opazovalnica za meso.

Evropski parlament (v nadaljnjem besedilu: EP) je v poročilu o nepoštenih trgovinskih praksah v verigi preskrbe s hrano z dne 4. 5. 2016 pozval Evropsko komisijo k pripravi zakonodajnega predloga proti nepoštenim praksam. Kmetje in predelovalci bi tako dobili pošteno plačilo, potrošniki pa široko izbiro hrane. Republika Slovenija je podprla ta poziv, saj je pomembno, da se ugotovijo in odpravijo nepošteno poslovne prakse v agroživilski verigi ter vzpostavijo enakopravnejši odnosi med pridelovalci, dobavitelji in distributerji živilskih proizvodov.

EP je pripravil še eno poročilo o nepoštenih trgovinskih praksah v verigi preskrbe s hrano, ki je bilo posredovano 7. junija 2016. Poročilo, ki je bilo v Evropskem parlamentu sprejeto z veliko večino poudarja, da so med najbolj pogostimi nepoštenimi praksami zamude pri plačilih, omejen dostop do trga, enostranske spremembe pogodbenih pogojev, neupravičene odpovedi pogodb in izvajanje pritiska na znižanje cen. Poslanci v parlamentu so Komisijo pozvali, da pripravi predloge proti nepoštenim praksam, da bi s tem kmetje dobili pošteno plačilo in potrošniki široko izbiro. Poročevalec Czesak iz Poljske je povedal, da si vsi skupaj želimo, da se vzpostavi zaupanje in pravičnost med akterji, kjer bi proizvajalci, dobavitelji, distributerji in trgovina vzpostavila razmerja na uravnotežen in enakopraven način brez dejavnika strahu.

Evropski poslanci so opravili veliko srečanj z mednarodnimi organizacijami in nacionalnimi organi. Njihova mnenja so deljena, pregled rešitev za preprečevanje teh praks kažejo, da so prostovoljne sheme nezadostne. V poročilu predlagajo tudi izboljšanje razmerij med dobavitelji in trgovci, tudi minimiziranje dejavnika strahu. Evropsko Komisijo so pozvali k uvedbi novih orodij, ki bodo krepila ukrepe za preprečevanje teh praks. Nekatere države članice so sprejele zakonodajne rešitve, ki dopolnjujejo dobre prakse. Prostovoljne pobude torej lahko delujejo le kot dopolnilni ukrep.

Problematika nepoštenih praks je pereča tudi v veliko evropskih državah. Zato je Slovaška na začetku svojega predsedovanja organizirala mednarodno konferenco strokovnjakov z naslovom Izboljšanje položaja kmeta v verigi preskrbe s hrano, ki je potekala 30. junija in 1. julija 2016 v Bratislavi. Na konferenci so bila predstavljena stališča in izkušnje posameznih držav na področju odprave nepoštenih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano. Konferenca se je udeležila tudi Slovenija, ki je predstavila aktivnosti, ki smo jih izvajali s ciljem odprave neravnovesja v verigi preskrbe s hrano. Prav tako je v Bratislavi v času od 11. do 13. septembra 2016 potekalo neformalno srečanje ministrov za kmetijstvo. Tema neformalnega zasedanja Sveta ministrov za kmetijstvo je bila »Krepitev položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano«. Tema »Večja poštenost v prehranski verigi oziroma krepitev položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano« je bila ena izmed glavnih prioritet slovaškega predsedstva in je še vedno v ospredju razprav.

Republika Slovenija kot edino možnost za doseg tega vidi v obliki skupnega zakonodajnega okvira EU. Sprejem skupnega EU okvira je potreben zlasti zato, da se zagotovi delovanje skupnega trga, enotna načela in pristope. Dodaten razlog, da so potrebne aktivnosti na ravni EU pa je tudi dejstvo, da velika podjetja s področja živilske predelave in trgovine delujejo na celotnem trgu EU in tudi zato je potreben enotna ureditev.

Problematika nepoštenih praks v verigi preskrbe s hrano je v posameznih evropskih državah različna. Države se ga lotevajo na različne načine. Do sedaj je že 21 držav članic EU sprejelo posebno zakonodajo, ki ureja to področje. Ena od teh držav je tudi Slovenija, obenem pa potekajo določene aktivnosti tudi na nivoju EU, kjer je minister mag. Dejan Židan skupaj z ministrico za kmetijstvo in razvoj podeželja Slovaške Gabrielo Matečná in ministrom za kmetijstvo Češke Marianom Jurečko 19. junija 2017 v Evropskem parlamentu na zasedanju Odbora za kmetijstvo in podeželje COMAGRI predstavil skupen dokument z naslovom »Boljše delovanje verige preskrbe s hrano: Odprava nepoštenih trgovinskih praks in krepitev položaja kmetov v verigi preskrbe s hrano«. Dokument so podpisale Bolgarija, Češka republika, Madžarska, Latvija, Litva, Slovaška, Slovenija, podprla pa sta ga tudi Hrvaška in Grčija. V tem dokumentu smo države članice izpostavile tudi vprašanje pogodbenih odnosov, pojasnile predlagane izjeme od pravil konkurence ter možnost širitve določb za mleko na vse preostale kmetijske sektorje.

Kmetijstvo in prehranske verige, zlasti trgovci, delujejo čezmejno, na enotnem trgu. Izboljšanje pogajalske moči kmetov, ter tudi živilsko predelovalnega sektorja do trgovine je ključen element za zagotavljanje večje konkurenčnosti, tudi z vidika upravljanja s tveganji in povečanja odpornosti celotnega prehranskega sektorja. Za doseg rezultatov tako potrebujemo skupna pravila EU katerih osnova so sprejeta poročila ter resolucije EP, Sklepi Sveta sprejeti v decembru 2016, poročilo Projektne skupine za kmetijske trge ter skupni predlog skupine držav in predstavljajo dobro izhodišče.

Na ravni EU tako potrebujemo:

- skupni okvir, ki bo definiral nepošteno odnose v verigi preskrbe s hrano;
- pripravo seznama nekaterih najbolj pogostih nepravilnosti in nepoštenih praks (npr. razni rabati in prodajne akcije, zaračunavanje prodajnega prostora, spreminjanje pogojev za nazaj, prodaja pod proizvodnimi stroški, plačilni roki itd.);
- določitev sankcij za izvajanje takšnih praks v okviru skupnega zakonodajnega okvira,
- okrepiti različne oblike implementacije te zakonodaje v državah članicah, kot so npr. varuhi verige na nacionalni strani.

Ob tem dodajamo, da je rok glede priprave zakonodajnega predloga Evropska komisija že večkrat premaknila, tako da ni popolnoma jasno kdaj bo pripravljen enotni zakonodajni osnutek (okvir). Po naših izkušnjah je sprejemanje EU zakonodaje zelo zapleteno in dolgotrajno, saj je potrebno uskladiti predlog z večino držav članic.

Predlagane nepošteno poslovne prakse v predlogu zakona so skladne z značilnostmi nepoštenih poslovnih praks, kot jih opredeljuje Zelena knjiga o nepoštenih praksah v oskrbni verigi z živili in neživili med podjetji v Evropi, Evropska komisija, COM(2013) 37 final, 31. 1. 2013 (v nadaljnjem besedilu: zelena knjiga), saj primeroma naštetih nedovoljenih ravnanj in druge rešitve v predlogu zakona poskušajo preprečiti prenos stroškov in premik podjetniškega tveganja na šibkejšo stranko v pogodbenem odnosu, kar predstavljata skupni imenovalec večine nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano. Prekomeren pritisk, nezmožnost ustreznega poslovnega načrtovanja in pomanjkanje jasnosti glede dejanske vsebine pogodbe, ovirajo optimalno sprejemanje odločitev, povzročajo pritisk na marže in potencialno zmanjšujejo zmožnost podjetij in kmetov za naložbe in inovacije.² Nadalje zelena knjiga kot težavo posebej izpostavlja problematiko nejasnih pogodbenih pogojev in pomanjkanje pisnih pogodb³, to problematiko predlog zakona izrecno naslavlja, saj določa, da morajo biti pogodbe v verigi preskrbe s hrano pisne in vsebovati obvezne sestavine (vključno z višjo silo, in določili o odpovedi pogodbe).

V nadaljevanju predstavljamo sistem urejanja odnosov v verigi preskrbe s hrano v Združenem Kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske, v Italiji, na Madžarskem in na Hrvaškem.

Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske

V skladu z anglosaškim pravnim redom, ki velja v Združenem Kraljestvu, je institut varuha opredeljen nekoliko drugače kot ga predvideva slovenski pravni red, ki obravnava varuha kot posvetovalno telo brez možnosti izrekanja kazenskih sankcij.

Odnose v britanski verigi preskrbe s hrano varuje varuh (»Groceries Code Adjudicator«). Zakonska osnova za njegovo delovanje je »Groceries Code Adjudicator Act«. Zakon o varuhu v verigi preskrbe s hrano in je bil sprejet aprila 2013 (velja od 25. 6. 2013).

Odgovornost za vprašanja glede vpliva konkurenčnosti na verigo preskrbe s hrano je v Združenem Kraljestvu deljena in vključuje tri organe:

- Ministrstvo za gospodarstvo, inovacije in veščine (The Department for Business, Innovation and Skills; BIS), ki vodi področje politike konkurenčnosti, vključno z izvajanjem ustrezne EU zakonodaje;
- »Competition and Market Authority«, ki je nastal z združitvijo a) »Office of Fair Trading (OFT)«, ki preiskoval kartele, združitve in tržne strukture. OFT je bil pooblaščen, da izreka globe podjetjem, v katerih delujejo kot karteli. Kadar so težave na določenih trgih, je lahko zaprosil Komisijo za konkurenco (CC) za preiskavo in b) »The Competition Commission (CC)«, ki je bil neodvisen preiskovalec s pooblastili za preiskavo, ki lahko zahteva zagotovitev evidenc (tudi s sodnim pozivom), in spremljal zakonodajo, ki ima lahko škodljive vplive na konkurenco, ter
- Ministrstvo za okolje, hrano in podeželje (The Department for Environment, Food and Rural Affairs; Defra), ki je odgovorna za interese vlade v verigi preskrbe s hrano, vključno s trgovino na drobno.

Odnose v verigi preskrbe s hrano v Združenem Kraljestvu so uradno začeli obravnavati leta 2001, ko je bil sprejet t.i. Kodeks dobrih praks, ki ureja odnose med velikimi trgovskimi verigami in njihovimi dobavitelji. Po osmih letih je britanski urad za varstvo konkurence priporočal vladi, da bi morala sprejeti zakonsko osnovo za spoštovanje kodeksa, ker se je izkazalo, da ni mogoče doseči rezultatov na podlagi prostovoljnih dogovorov.

Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano lahko sprejme zaupne pritožbe in dokaze o tem, kako veliki trgovci obravnavajo svoje neposredne dobavitelje. V primeru da ugotovi, da je bil kršen kodeks, lahko izda priporočila ali zahteva od trgovcev, da objavijo podrobnosti o morebitni kršitvi, v najhujših primerih pa naloži globo. Varuh periodično objavlja svoja poročila, 12 septembra 2017 je bilo objavljeno 13 poročilo varuha v katerem poziva dobavitelje, da ji posredujejo podatke o zamudah pri plačilih, prekomernih nakupih blaga, ki se pozneje samo delno prodajajo v akcijskih ponudbah, ter ostalih nepravilnostih povezanih z neustreznim naročanjem blaga.

Prepovedane trgovske prakse so:

- sprememba dogovorov o dobavi brez predhodnega obvestila;
- podaljšana plačila;
- zahteve poplačila za kalo;
- plačila vnaprej za morebitne napake s strani dobaviteljev;
- plačila za pozicionirane na policah, razen v primeru »akcij«;
- prisila dobaviteljev za vstop v »akcije«;
- nerazumno povišanje količin naročenega blaga, ki je v akciji;
- zahteve po plačilu stroškov s strani dobaviteljev v primeru pritožb s strani potrošnika.

Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano v Združenem Kraljestvu ima pod drobnogledom samo trgovce na drobno z živili in prometom, ki presega 1 milijardo evrov na leto (npr.: Tesco, Co-op, Sainsbury's, Marks and Spencer, Asda, Lidl, Morrisons, Aldi, Waitrose & Iceland).

Republika Madžarska

Odnose med trgovci in dobavitelji na Madžarskem ureja Zakon o trgovini, sprejet leta 2005 (stopil v veljavo 1. junija 2006). Zakon opredeljuje zlorabe s strani trgovcev s prevladujočo tržno močjo. Zakon je bil sprejet z namenom, da zaščiti dobavitelje in temelji na varstvu svobodne trgovine in podjetništva, obenem pa ščiti mala in srednje velika podjetja ter spodbuja samoregulacijo. Zakon definira trgovce s prevladujočo tržno močjo kot tiste, ki imajo letni čisti prihodek od prodaje višji kot 332 mio evrov, ter podjetja, ki imajo t.i. »prevladujoč pogajalski položaj do svojih partnerjev«. Zakon opredeljuje tudi znatno tržno moč t.i. »*significant market power*«, kar je na madžarskem ekvivalent nakupne moči. 1. avgusta 2012 je bil zakon dopolnjen tako, da zadeva le proizvode, ki niso povezani s prehrano.

V letu 2009 se je po neuspelem poskusu sprejetja zavezujočega kodeksa ravnanj v velikih trgovinskih verigah, madžarska vlada odločila, da sprejme nov zakon, ki bo obravnaval dobavitelje. Posledično je bil istega leta sprejet Zakon o nepoštenih distribucijskih praksah, ki je začel veljati 1. januarja 2010. Zakon se razlikuje od Zakona o trgovini, saj obravnava poslovanje vseh trgovcev na drobno, vključno s majhnimi priročnimi trgovinami. Obravnava pa tudi dobavitelje živilskih in kmetijskih proizvodov, ne glede na njihovo velikost ali pogajalsko moč. Zakon vsebuje določbe vezane na kmetijsko in živilsko industrijo, posebne določbe pa prepovedujejo nepošteno distribucijske prakse med trgovci in dobavitelji.

Nepošteno distribucijske prakse navedene v zakonu so npr.:

- enostranski prenos tveganj na škodo dobaviteljev;
- zoperbna pogodbenih določil, ki ne počajo obveznosti dobaviteljev glede odkupa neprodanega blaga;²
- določbe, ki vsebujejo roke za plačilo, ki presega 30 dni;³
- zaračunavanje dodatnih stroškov dobaviteljem;
- zaračunavanje polic in stroškov za storitve, ki niso opravljene;
- določbe, ki vsebujejo roke za plačilo, ki presega 30 dni;
- zamudne obresti ali denarne kazni;
- zahteve v zvezi z ekskluzivno ponudbo dobaviteljev brez sorazmernega plačila;
- kupnina, rosnost in število naročil, ki jih mora biti stranka pripravljena izpolniti, če stranka prejme trajnih dokazil o dogovorjenih pogojih. « (..)

- prodajo proizvodov pod ceno s strani trgovca;
- uporabo diskriminatorskih cen, glede na podobne izdelke, ki izvirajo iz drugih držav.

Zakon o nepoštenih distribucijskih praksah določa dodatne zahteve za trgovce katerih letni čisti prihodek od prodaje je v preteklem poslovnem letu presegal 67,1 milijona evrov. Večji trgovci so dolžni pripraviti in objaviti poslovna poročila in jih predložiti Državnemu uradu za varnost prehranjevalne verige (NÉBIH). Takšna poslovna poročila vključujejo navedbe glede storitev, ki jih ponuja trgovec, pogoje poslovanja za zagotavljanje takih storitev, najvišjo ceno, ki se lahko zaračuna za takšne storitve, metodo izračunavanja cen za storitve ter pogoje za vključitev in izključitev iz trgovčevega seznama dobaviteljev. Državni urad za varnost prehranjevalne verige pa lahko v skladu z Zakonom o nepoštenih distribucijskih praksah sproži postopek na zahtevo ali po uradni dolžnosti. Septembra 2015 so bile sprejete dodatne spremembe, ki so vstopile v veljavo 2. januarja 2016 in dodatno opredeljujejo dominantno pozicijo trgovskih podjetij, ki so imela v preteklem letu konsolidirani dohodek višji kot 100 mio forintov (332 milijonov evrov), prav tako spremembe opredeljujejo potrošne dobrine, kamor uvrščajo tudi sredstva za čiščenje ter sanitarne in toaletne pripomočke.

Republika Italija

V Italiji 62. člen Uredbe o trgovinskih odnosih v zvezi s prodajo hrane in kmetijske pridelave natančneje določa plačilne roke za hitro pokvarljiva živila.

V Italiji velja, da pogodbe, katerih predmet je prodaja kmetijskih in živilskih proizvodov, razen tistih, ki se sklepajo s končnim potrošnikom, morajo biti sklenjene v pisni obliki in so nične, če ne vsebujejo količin in značilnosti proizvoda, ki je predmet prodaje, cene, načina dobave in plačila. Pogodbe morajo biti sklenjene po načelu transparentnosti, pravičnosti, sorazmernosti in obojestranske uspešnosti, kar zadeva dobavljeno blago. Ničnost pogodbe je mogoče uveljaviti tudi na sodiščih.

V komercialnih odnosih med gospodarskimi subjekti, vključno s pogodbami, katerih predmet je dobava blaga, je prepovedano:

- neposredno ali posredno določanje pogojev za nakup, prodajo ali drugih nepoštenih pogodbenih pogojev, ostalih pogojev, kot tudi pogojev z veljavnostjo za nazaj;
- uporabiti očitno neenake pogoje za enake posle;
- pogojevanje sklepanja in izvajanja pogodb ter stalnosti in korektnosti poslovnih odnosov z opravljanjem poslov s tretjimi, ki po svoji naravi ali po ustaljenih trgovskih običajih nimajo nikakršne zveze s predmetom poslovanja enih ali drugih;
- pridobitev neupravičene enostranske koristi, ki ni utemeljena z naravo ali vsebino trgovskih odnosov;
- sprejemanje vsakega drugega nepoštenega poslovnega ravnanja, ki, se zgodi kljub upoštevanju zahtevnosti trgovinskih odnosov, ki so značilni za preskrbo s hrano.

Pri pogodbah mora biti plačilo za hitro pokvarljivo blago izvedeno v zakonskem roku tridesetih dni od dobave ali prejema proizvodov, oziroma predmetnih računov, za vse ostalo blago pa v roku šestdesetih dni. Obresti za neplačane račune začno samodejno teči naslednji dan po izteku plačilnega roka. V teh primerih se obrestna mera poveča za nadaljnje dve odstotni točki in je obvezna.

Izraz " hitro pokvarljiva živila" velja za proizvode, ki spadajo v eno od naslednjih kategorij:

- kmetijski proizvodi, ribe in predpakirana živila, ki nosijo datum roka uporabe ali datum minimalnega roka trajanja, ki ni večji kot šestdeset dni;
- kmetijski proizvodi, ribe in nepakirana živila, vključno z zelišči in aromatičnimi rastlinami, tudi če so pakirane v zaščitni embalaži, ali ohlajene, vendar neobdelane, tako, da se jim podaljša trajnost za obdobje, daljše od šestdeset dni;
- mesni izdelki, z naslednjimi fizikalno-kemijskimi lastnosti: aW večji od 0,95 in pH večji od 5,2 ali aW presega 0,91 ali pH enak ali višji od 4,5;
- vse vrste mleka.

*(aW = aktivnost vode, merilo hlapljivosti, fugativnosti)

Drugi odstavek 62. člena Uredbe o trgovinskih odnosih v zvezi s prodajo hrane in kmetijske

pridelave predvideva kazni ki so opredeljene v višini od 2.000 do 50.000 evrov.

Organ za konkurenco in trg je zadolžen za nadzor izvajanja teh določb in uvedbo kazni, predvidenih v tej uredbi, v skladu z Zakonom z dne 24. novembra 1981 št. 689. V ta namen lahko Organ za konkurenco in trg uporabi operativno podporo Finančne policije (*Guardia di Finanza*), brez poseganja v določbe, ki se nanašajo na preiskovalna pooblastila uradnikov in agentov sodne policije iz 13. člena navedenega zakona z dne 24. novembra 1981 št. 689. Ugotavljanje kršitev določb preganja pristojni organ po uradni dolžnosti ali na podlagi obvestila s strani katere koli zainteresirane stranke. Dejavnosti se izvede s človeškimi, finančnimi in materialnimi viri, ki so na voljo v skladu z veljavno zakonodajo. Izkupiček izvedenih sankcij se vplača v državni proračun in se dodelijo Ministrstvu za gospodarstvo in finance. Globe so vpisane kot prihodek Ministrstva za gospodarski razvoj, v sklad, ki izhaja iz upravnih sankcij, ki jih pridobi Organ pristojen za konkurenco in trg. Ta denar se nameni za financiranje pobud za zagotavljanje informacij o živilih v koristi potrošnikom ter za financiranje raziskav, študij in analiz na živilih, kakor tudi za namen proučevanja proizvodnih dejavnosti, ter za financiranje pobud povezanih s prehrano v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Republika Hrvaška

Hrvaška je v novembru 2017 sprejela zakon o prepovedi nepoštenih trgovinskih praks v verigi oskrbe s hrano (*Zakon o zabrani nepoštenih trgovaških praksi u lancu opskrbe hranom*), ki podobno kot ta predlog zakona določa nedovoljena ravnanja (lista nedovoljenih ravnanj), definira znatno tržno moč med deležniki v verigi preskrbe s hrano (približno 13 milijonov evrov ali 6,5 milijonov evrov – odvisno od konkretnega razmerja med dvema deležnikoma), obveznost pisnih pogodb, obvezne sestavne, višjo silo, vsebuje določbe glede splošnih pogojev poslovanja, glede previsoke pogodbene kazni itd. Za nadzor nad zakonom je pristojna Agencija za varstvo konkurence na trgu (hr. *Agencija za zaščito tržišnog natjecanja*).

b) Začasno ali občasno delo v kmetijstvu

Republika Italija

Pomožno delo ureja Zakon o reformi trga dela (Zakon 92/2012), ki je začel veljati leta 2012. V njem je sezonsko delo opredeljeno kot posebna vrsta dela, katere namen je urediti občasna, priložnostna oziroma t. i. pomožna dela (npr. trgatev, prisotnost na sejmu, priložnostna pobuda ipd.).

Za plačilo sezonskega dela se uporabljajo kuponi (t. i. vavčerji). Bruto znesek posameznega kupona je 10,00 evrov, neto znesek, ki ga prejme delavec, pa znaša 7,50 evrov. Razlika 2,50 evrov je namenjena za plačilo pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja (18 % za pokojninsko in 7 % za zdravstveno zavarovanje). Vsak kupon velja za eno uro opravljenega dela, razen v kmetijstvu, kjer je en kupon lahko plačilo za daljše obdobje. Kupon je možno kupiti: neposredno na zavodu za pokojninsko zavarovanje, po spletu, na bankah in poštah.

Sezonsko delo lahko koristijo: družine, neprofitne organizacije, družinska podjetja, kmetije, podjetja, ki delujejo v vseh sektorjih, in javni naročniki. Ta oblika opravljanja sezonskega dela ni mogoča pri posredovanju dela prek agencij za zaposlovanje.

Sezonsko delo lahko opravljajo: upokojnenci, dijaki in študenti, delavci, ki imajo pogodbe za delovni čas, krajši od polnega, brezposelni in tujci z dovoljenjem za bivanje.

Pomembna je vrednostna omejitev za delavca, saj letno ne sme preseči neto 5.000,00 evrov (6.666,00 evrov bruto) prihodkov iz naslova sezonskega dela.

Pred začetkom opravljanja sezonskega dela (lahko isti dan, ampak vsekakor pred začetkom dela) mora delodajalec poslati obvestilo na zavod za pokojninsko zavarovanje. Obvestilo vsebuje podatke o podjetju in delavcu ter obdobje, v katerem se bo opravljal sezonsko delo, ki je časovno omejeno. Sporoči se samo obdobje, od kdaj do kdaj bodo v podjetju prisotne te osebe. Za delodajalce, ki obvestila zavodu ne posredujejo, so predvidene denarne kazni.

Delavec mora pri delodajalcu podpisati izjavo, koliko sezonskega dela je v tekočem koledarskem letu že opravil.

Za kmetijski sektor obstaja posebnost glede na velikost kmetije. Večje kmetije s prihodki prodaje nad 7.000,00 evrov lahko zaposlijo samo upokoјence in študente samo za sezonska dela. Manjše kmetije s prihodki prodaje pod 7.000,00 evrov lahko uporabljajo vse vrste koristnikov in to za vsako delo, tudi če ni izključno sezonsko.

Republika Hrvaška

Začasno ali občasno zaposlovanje za sezonska dela v kmetijstvu ureja Zakon o spodbujanju zaposlovanja. Sezonsko delo v kmetijstvu lahko opravljajo brezposelne osebe (registrirane ali neregistrirane pri zavodu za zaposlovanje) ali upokoјenci, ki na podlagi pogodbe o sezonskem delu opravljajo začasno ali občasno sezonsko delo v kmetijstvu.

Začasno ali občasno sezonsko delo v kmetijstvu obsega dela v kmetijski dejavnosti na področjih rastlinske pridelave in živinoreje ter ribištva. Koristijo ga fizične ali pravne osebe, ki se ukvarjajo z registrirano kmetijsko dejavnostjo ter nosilec kmetijskega gospodarstva.

Vpeljan je sistem kuponov. Kupon je uradni dokument, ki dokazuje, da je delodajalec, ki zaposluje sezonske delavce v kmetijstvu, plačal prispevke za obvezna socialna zavarovanja od dnevne zavarovalne osnove. Delodajalec, ki zaposluje sezonske delavce v kmetijstvu, je dolžan za tega delavca z nakupom kupona plačati prispevke za obvezna socialna zavarovanja, ki se obračunajo od dnevne zavarovalne osnove. Za prispevke za obvezna socialna zavarovanja se štejejo prispevki za pokojninsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje in prispevki za poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Minister, pristojen za finance, v skladu s posebnim predpisom za vsako koledarsko leto objavi višino dnevne zavarovalne osnove. Pogodba o začasnem ali občasnem sezonskem delu v kmetijstvu se sklene pred začetkom dela vsak delovni dan posebej, z izročitvijo kupona in njenim evidentiranjem na predpisanem obrazcu.

Delo sezonskih delavcev v kmetijstvu ne sme presegati 90 delovnih dni v koledarskem letu, ne glede na to, ali so delo opravljali prekinjeno ali neprekinjeno. Delovni dan sezonskega delavca v kmetijstvu ne sme trajati več kot 12 ur dnevno. Sezonski delavec ima pravico do 30-minutnega odmora, če dela najmanj 6 ur dnevno, v časovnem razdobju 24 ur ima pravico do dnevnega odmora najmanj 12 ur neprekinjeno.

Kupone izdaja državni organ, pristojen za finance. Ob nakupu kupona mora pristojni organ evidentirati podatke o delodajalcu, njegovem sedežu in dejavnosti. Na kuponu mora biti naveden dnevni znesek plače. Predvidene so denarne kazni za primere nespoštovanja zakonodaje.

Republika Avstrija

Avstrija ne pozna posebne oblike pogodbe za opravljanje sezonskega dela. Odmik od splošne ureditve velja le za tuje sezonske delavce, za katere ni treba plačati prispevkov za pokojninsko zavarovanje. Prijava delavca se izvede po internetu, delavec pa lahko začne delati, ko je prijava izvršena (vsaj 48 ur prej). Če delodajalci podatkov ne prenašajo po internetu, je možnost prijave na obrazcu neposredno na območni zdravstveni zavarovalnici.

Minimalna plača je določena s kolektivno pogodbo in odvisna od kvalifikacije ter vrste dela. Za delavce v gospodinjstvu, na posesti, polju in vrtu znaša bruto plača približno 1.200 evrov, kar pomeni, da znaša urna postavka 7,00 evrov bruto. Tudi delovni čas je natančno določen v kolektivni pogodbi, pri čemer ne sme presegati 9 ur. Tedenski delovni čas je v osnovi urejen tako, da se delo ob sobotah konča ob 13. uri. Prekinitve dela za malico morajo biti dolge najmanj 30 minut in se ne štejejo v delovni čas. Delajo lahko nadure, vendar so te drugače obdavčene. Tudi število nadur je omejeno in morajo biti razporejene prek celega leta. Stalno zaposleni, ki delajo vse leto, morajo opraviti zdravniški pregled pred začetkom dela, za sezonska dela pa pregledi niso potrebni.

c) Slovenska čebelarska akademija

Republika Avstrija

V Avstriji v okviru »Fachschule Warth«, deluje center za usposabljanje in svetovanje čebelarjem. Šola ponuja usposabljanje začetnikov, čebelarstvo usposabljanje, magistrsko usposabljanje in specialistične tečaje.

»Styrian Imkerschule«, je priznano središče za usposabljanje in izobraževanje čebelarjev. Izobraževalna ponudba vključuje osnovno usposabljanje novih udeležencev, usposabljanje izkušenih učiteljev in strokovno usposabljanje čebelarjev. V šoli potekajo tako teoretični kot praktični tečaji, seminarji in delavnice. Usposabljanje zagotavljajo visoko usposobljeni strokovnjaki z dolgoletnimi praktičnimi izkušnjami.

Zvezna republika Nemčija

»Imkerschule Schwaben« je osrednja ustanova za izobraževanje in usposabljanje čebelarjev. S široko paleto ponudb si prizadeva, da zagotovi pravilno in potrebno znanje. Tečaji so za čebelarje brezplačni. Na »Imkerschule Schwaben« ponujajo kvalificirane izobraževalne programe za začetnike in izkušene čebelarje in si prizadevajo, da vsakemu zagotovijo ustrezno znanje.

Čebelarstva šola »Prof. Ludwig Armbruster Imkerschule« je pedagoška ustanova za ekološko in čebelarstvo usmerjeno čebelarstvo. Šola čebelarjev »profesorja Ludwiga Armbruster« uči ekološke čebelarje, poudarek je tudi na spodbujanju čebeljega zdravja za izboljšanje stabilnosti in učinkovitosti čebel. Šola zagotavlja strokovno svetovanje in spodbuja trajnostno kmetijstvo.

Republika Hrvaška

»Učilišče za obrazovanje odraslih APIS« izvaja program »čebelar« in »čebelar specialist«. V okviru izobraževanja odraslih so čebelarjem na voljo osnovna znanja in spretnosti za oblikovanje čebelnjaka, proizvodnjo in predelavo čebeljih pridelkov, poznavanje medonosnih rastlin v konvencionalni in ekološki pridelavi, poznavanje bolezni čebel in ukrepi za preprečevanje in nadzor bolezni.

Švicarska konfederacija

V Kmetijski šola »Plantahof« v kantonu Graubunden poučujejo tudi čebelarstvo, izvajajo tečaj za čebelarje začetnike, tečaj vzreje matic, izobražujejo svetovalce v čebelarstvu, in sicer na treh stopnjah: 1. splošni svetovalec, za izobraževanje čebelarjev, 2. svetovalec za višjo kakovost medu, 3. svetovalec za vzrejo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Pozitiven vpliv na mala in srednja podjetja zaradi poenostavljenega sklepanja pogodb za opravljanje začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Do sedaj so izvajalci sezonskega dela pretežno sklepali le podjemne pogodbe, sklenjenega delovnega razmerja za opravljanje sezonskega dela v kmetijstvu ni bilo, saj je ta sistem preveč tog in dolgotrajen glede na kratek čas v katerem je potrebno opraviti delo, ki je vremensko nepredvidljivo. Z novo obliko dela, to je pogodba civilnega prava, ki se uvaja pa bodo izvajalci pridobili možnost, da z naročnikom uredita pravno razmerje, s čemer se bo zmanjšal obseg dela na črno.

Uredilo se bo področje za naročnike in izvajalce začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu. Predvidena je pogodba civilnega prava in ne pogodba o zaposlitvi iz razloga, da so izvajalci del že ob sklepanju pogodbe seznanjeni, da je narava dela takšna, da jim ni mogoče zagotoviti vseh pravic, ki jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja. S tem, ko podpišejo pogodbo civilnega prava, je povsem jasno, da ne gre za delovno razmerje in da pravice ne bodo takšne kot jih pojmujemo, ko sklepamo pogodbo o zaposlitvi. S tem, ko bi sezonsko delo v kmetijstvu izvajali na osnovi pogodbe o zaposlitvi, v katero bi vključili izjeme, ki so potrebne prav zaradi specifičnosti dela v kmetijstvu, delovno razmerje kot institut erodirali, izvajalce pa zavajali. Zato je bolje, da se to delo izvaja kot druga oblika dela, kjer je jasno, da pravice niso enake kot pri sklenitvi delovnega razmerja. Razlogi, da se ta dela ne opravlja v okviru pogodbe o zaposlitvi, so npr. krajša okna za izvajanje določene vrste dela – lahko tudi samo nekaj dni in ponovno delo zopet čez nekaj dni, npr. pri obiranju različnih sort, ki zorijo v različnih terminih; kot tudi npr. prekinitve zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki lahko zahtevajo prekinitve dela za en ali več dni. Prav tako tudi pogosto menjavanje izvajalcev, saj je delo v kmetijstvu pogosto težko in zahteva določena znanja in spretnosti, kar privede do tega, da izvajalci dela ne zmorejo opravljati ali ga ne želijo več opravljati. Naročnik namreč zaradi biološke zahteve rastlin, zagotavljanja kakovosti pridelka ne more čakati, da v primeru, ko je potrebna zamenjava izvajalca, ker prvi dela ne zmore, drugi izvajalec podpiše pogodbo o zaposlitvi. Ugodni termin npr. za obiranje jagod je v tem času že mimo, kar naročniku lahko povzroči veliko ekonomsko škodo. Zato je pogodba civilnega prava bistveno bolj primerna, saj jo lahko naročnik in izvajalec podpišeta takoj, izvajalca pa ne zavaja. Kljub vsemu pa mu zagotavlja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pravice vezane na odmore in počitek, zagotovljeno minimalno plačilo za opravljene ure dela, pa tudi pravice vezane na enako obravnavo glede na spol, prepoved dela otrok. Zagotavlja mu tudi enake pravice kot jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja o prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, odškodninski odgovornosti in varstvu nekaterih kategorij delavcev glede prepovedi opravljanja del in varstvu osebnih podatkov ter predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

V zakonu se zagotovi tudi obdobje, v katerem mora naročnik izvajalcu zagotoviti plačilo za opravljene ure dela. Izvajalec pri opravljanju začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu ni upravičen do izplačila dodatka za delovno dobo, povračil stroškov v zvezi z delom, regresa in bolniškega nadomestila, pa tudi ne do nadomestila ob morebitni upokojitvi, saj gre v tem primeru za izvajanje dela na podlagi drugega pravnega razmerja.

Poudariti je potrebno, da gre za pogodbo civilnega prava in ne za običajno obliko delovnega razmerja. Ima pa ta nova oblika pogodbe civilnega prava lahko določene elemente delovnega razmerja, zato je urejena posebej in kot izjema.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Predstavitve sprejetega zakona ciljnim skupinam (seminarji, delavnice) in širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

Ciljne skupine bodo o sprejetju zakona obveščene neposredno prek njihovih predstavnikov, javnost pa prek spletne strani ministrstva in z obvestili medijem.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba, ki je sodeloval/a pri pripravi predloga zakona in znesek plačila, ki ga je za to prejel/a:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

8. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani E-demokracija 11. 10. 2017, javna obravnava je trajala 30 dni.

Dne 16. 10. 2017 je bil predlog zakona predstavljen nevladnim organizacijam: predstavitve so se udeležile Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadruga zveza Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije in nato usklajevan na več delovnih sestankih.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu je dvakrat obravnaval tudi Svet za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije, zadnjič dne 22. novembra 2017.

Zakon je v večini usklajen z nevladnimi organizacijami.

Potekalo je več usklajevanj s TZS, MKGP pa je pripravilo tudi pisen odgovor na pripombe TZS. TZS po obširnih pojasnilih MKGP ni imel več splošnih pripomb. Na predlog TZS smo iz predloga zakona umaknili: pravico varuha do vpogleda v pogodbe, zahtevo po obveznem dokumentiranju vseh dejanj v postopku pogajanja, objektivno odgovornost pravne osebe za prekršek ipd.

Glede naslednjih vprašanj s TZS nismo dosegli popolne uskladitve: definicija domneve znatne tržne moči, delno glede liste nedovoljenih ravnanj, predloga da AVK opravlja nadzor tudi na varuhom odnosov v verigi preskrbe s hrano. Na odprte zadeve je MKGP podalo pisna pojasnila.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:

- mag. Dejan Židan, minister,
- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka,
- mag. Marjan Podgoršek, državni sekretar,
- Tadeja Kvas Majer, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- mag. Marjeta Bizjak, namestnica generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Janja Kokolj Prošek, vodja Službe za podporo živilsko predelovalni industriji in promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov,
- mag. Gvido Mravljak, vodja Službe za pravne zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17) se v prvem odstavku 1. člena za besedilom »dopolnilne dejavnosti na kmetiji« dodata vejica in besedilo »začasno ali občasno delo v kmetijstvu«.

2. člen

V 41. členu se za besedo »politike« dodata vejica in besedilo »pritožba zoper odločbo iz naslova vodenja RKG«.

3. člen

61.f člen se spremeni tako, da se glasi:

»61.f člen (nedovoljena ravnanja)

(1) Nedovoljena ravnanja so tista ravnanja, s katerimi ena stranka, ki je podjetje v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, s svojo znatno tržno močjo, ki je razvidna iz obsega ali vrednosti prodaje, še zlasti v razmerju do druge pogodbene stranke, v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkorišča drugo pogodbeno stranko.

(2) Domneva se, da ima stranka znatno tržno moč, če deluje na nabavni strani in je v preteklem letu v Republiki Sloveniji ustvarila najmanj 25.000.000 eurov prometa.

(3) Nedovoljena ravnanja so zlasti:

1. povračilo za storitve, ki niso bile opravljene, ali za storitve, ki so bile opravljene, vendar niso bile pisno in jasno vnaprej dogovorjene med strankama;
2. povračilo za uvrstitev, ohranitev ali širjenje asortimaja oziroma izdelkov dobavitelja;
3. povračilo za postavitve izdelkov dobavitelja na police na prodajnih mestih trgovca, razen če se dobavitelj in trgovec pisno dogovorita o izpostavitvi dobaviteljevega blaga na posebej izpostavljenih prodajnih površinah;
4. zaračunavanje promocije blaga dobavitelja, razen če se dobavitelj in trgovec pisno dogovorita o promocijskih storitvah, ki jih bo trgovec izvedel za dobavitelja in katerih realizacijo je mogoče dokazati;
5. povračilo stroškov za sklenitev pogodbe;
6. prispevek za širitev prodajne mreže trgovca, izboljšanje ali preureditve obstoječih prodajnih mest, širitev skladiščnih kapacitet trgovca, širitev distribucijskega omrežja kupca in podobnih aktivnosti;
7. vračilo dostavljenih, a neprodanih izdelkov in tudi izdelkov, ki jim je potekel rok uporabnosti, ali zaračunavanje nadomestil, povezanih z navedenim neprodanim blagom, razen za izdelke, ki so bili trgovcu dostavljeni prvič, ali kadar gre za blago, ki ni hitro pokvarljivo živilo iz tretjega odstavka 61.b člena tega zakona in katerega rok uporabe je še najmanj ena tretjina od dostave do zapadlosti, če je vračilo tovrstnih izdelkov opredeljeno v pogodbi;
8. plačilo blaga, ki ni bilo prodano v času trajanja akcije, po nabavnih akcijskih cenah;
9. redno ali nesorazmerno zaračunavanje popusta za plačilo računov pred rokom zapadlosti;
10. zaračunavanje nadomestila za zmanjšanje prometa, prodaje ali marže kupca zaradi zmanjšane prodaje določenega blaga dobavitelja;
11. nespoštovanje plačilnih rokov iz tega zakona;
12. neprevzemanje dogovorjenih količin izdelkov skladno z dogovorjeno dinamiko odkupa, če ta odstopa od dogovora za več kot 10 odstotkov;
13. neprevzemanje dobaviteljevega blaga, katerega rok trajanja znaša še najmanj dve tretjini od dneva dobave do izteka roka uporabnosti;
14. pogojevanje sklenitve pogodbe oziroma poslovnega sodelovanja s protidobavo po nekonkurenčnih pogojih;
15. zahteva po ekskluzivnosti prodaje posameznega blaga dobavitelja, razen za blago, ki ga dobavitelj proizvaja za kupca za prodajo po trgovski znamki kupca ali na zahtevo kupca in po kupčevih specifikacijah;
16. pogojevanje sklenitve ali podaljšanja pogodbe ali prevzema izdelkov dobavitelja z zahtevo po proizvodnji in dobavi izdelkov za trgovsko znamko kupca, ki se štejejo

za zamenljive z izdelki dobavitelja;

17. zahteva kupca, da dobavitelj ne prodaja izdelkov drugim kupcem po nižjih cenah od tistih, ki jih plača sam;

18. prekinitve naročil posameznega blaga ali bistveno zmanjšanje naročila brez predhodnega pisnega obvestila v roku, določenem v pogodbi, pri čemer rok ne sme biti določen neprimerno;

19. diskriminatorno ali nesorazmerno zaračunavanje nadomestila za razkladanje dobavljenega blaga;

20. prenos poslovnega tveganja na dobavitelja in zaračunavanje povračil za kalo, razlitje, poškodbe, inventarni manko ali krajo po prevzemu izdelkov;

21. prenos poslovnega tveganja na dobavitelja po dobavi za naložene globe ali druge kazni, razen če je globa ali druga naložena kazen zaradi pomanjkljivosti blaga, za katero je odgovoren dobavitelj;

22. določanje nesorazmernih ali nepoštenih pogodbenih kazni;

23. prepoved odstopa terjatev;

24. neizpolnjevanje obveznosti glede pisne oblike pogodbe, sklenitve pogodbe pred dobavo blaga in obveznih sestavin pogodbe iz 61.g člena tega zakona.

(4) Pogodba je v delu, ki vsebuje nedovoljena ravnanja, nična.«.

4. člen

Za 61.f členom se dodata nova 61.g in 61.h člen, ki se glasita:

»61.g člen
(pisnost pogodb)

(1) Pogodbe v verigi preskrbe s hrano, razen pogodb iz 58.a člena tega zakona, morajo biti sklenjene v pisni obliki in pred dobavo blaga ter vsebovati naslednje obvezne sestavine:

1. ceno na enoto blaga, ki je:

– nespremenljiva in določena v pogodbi ali

– računana s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, ki lahko vključujejo tržne kazalnike, ki odražajo spremembe tržnih razmer, oddane količine in kakovost ali sestavo oddanega blaga;

2. okvirna količina blaga, ki se prodaja, in okvirni časovni razpored dobave blaga;

3. trajanje pogodbe, ki se lahko sklene bodisi za določen ali nedoločen čas z določili o odpovedi;

4. podrobnosti o plačilnih rokih in postopkih;

5. načine dobave blaga in

6. pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek pisne pogodbe niso obvezne, če vrednost pogodb med dvema subjektoma v posameznem koledarskem letu ne preseže 15.000 eurov, za ta del pa morajo biti izdane dobavnice ali odkupni blok.«.

61.h člen
(dolžno nadzorstvo)

(1) Vodstveni ali nadzorni organ stranke iz 61.f člena tega zakona mora redno in strokovno izvajati nadzor nad vsemi subjekti podjetja tako, da oblikuje ustrezne delovne procese ter nadzoruje in preverja ravnanje podjetja, zaposlenih ter zunanjih sodelavcev podjetja, ki ravna v imenu podjetja, tako da ne pride do možnih kršitev 61.f člena tega zakona.

(2) Vodstveni ali nadzorni organ dolžnega nadzorstva iz prejšnjega odstavka ne more prenesti na drugo odgovorno osebo.«.

5. člen

Za 105. členom se dodajo novo X.a poglavje in novi 105.a, 105.b, 105.c, 105.č, 105.d in 105.e člen, ki se glasijo:

»X.a ZAČASNO ALI OBČASNO DELO V KMETIJSTVU

105.a člen (splošno)

(1) Začasno ali občasno delo v kmetijstvu je začasna ali občasna oblika dela, za katero je neposredno glede na vegetacijo, sezono oziroma naravo dela za posamezno kmetijsko panogo značilen izrazito povečan obseg potrebe po delovni sili.

(2) Dela, ki se lahko opravljajo kot začasno ali občasno delo v kmetijstvu po kmetijskih panogah, so:

a) sadjarstvo: obrezovanje sadnega drevja, sajenje sadnih sadik, ročno redčenje cvetov in plodičev, zelena dela v sadjarstvu, razpiranje in zapiranje mrež proti toči, postavitve opore: s protitočno mrežo, ograje, namakalnih sistemov, krčitev trajnih nasadov, obiranje in spravilo pridelka;

b) vinogradništvo: obrezovanje vinske trte, vez šparonov, pletev in uravnavanje mladice, vršičkanje vinograda, razlistavanje in odstranjevanje odvečnega grozdja, obiranje in spravilo pridelka;

c) hmeljarstvo: sajenje hmelja, napeljava vodil, napeljava poganjkov, spravilo pridelka, čiščenje in popravilo žičnic, dela po naravnih nesrečah, obiranje in spravilo pridelka;

č) zelenjadarstvo: setev in pikiranje (presajanje) pikirancev ter oskrba pikirancev, oskrba sadik in priprava sadik, saditev, presajanje, okopavanje, pletje, oskrba posevka, prekrivanje posevkov s folijami, spravilo pridelka s polj, rastlinjakov (trganje plodov, rezanje, obiranje), priprava pridelka za trg (čiščenje, sortiranje, pakiranje).

(3) Naročnik dela je lahko nosilec ali član kmetijskega gospodarstva, ki je vpisan v RKG, za katerega bo izvajalec opravljala določena dela na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: naročnik dela).

(4) Izvajalec začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu je fizična oseba, ki opravlja delo po pogodbi iz prejšnjega odstavka (v nadaljnjem besedilu: izvajalec).

105.b člen (pogodba o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu)

(1) Začasno ali občasno delo v kmetijstvu se lahko opravlja na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu, ki je pogodba civilnega prava in pomeni izjemo od prepovedi iz drugega odstavka 13. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16 in 15/17 – odl. US).

(2) Za začasno ali občasno delo v kmetijstvu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, enaki obravnavi glede na spol, prepovedi dela otrok, delovnem času, odmorih in počitkih, odškodninski odgovornosti, varstvu nekaterih kategorij delavcev glede prepovedi opravljanja del ter varstvu osebnih podatkov. Za začasno ali občasno delo v kmetijstvu se uporabljajo tudi predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

(3) V sporih med naročnikom dela in izvajalcem odloča sodišče splošne pristojnosti.

105.c člen
(omejitev začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu)

(1) Začasno ali občasno delo v kmetijstvu se lahko na posameznem kmetijskem gospodarstvu opravlja prekinjeno ali neprekinjeno največ 120 dni v enem koledarskem letu.

(2) Naročnik ima lahko sklenjeno pogodbo o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu z več izvajalci za isto časovno obdobje.

(3) Izvajalec lahko začasno ali občasno delo v kmetijstvu opravlja prekinjeno ali neprekinjeno največ 90 dni v enem koledarskem letu.

(4) Izvajalec lahko začasno ali občasno delo v kmetijstvu opravlja pri več naročnikih dela hkrati, vendar v seštevku ne sme preseči predpisanih omejitev glede delovnega časa, odmorov in počitkov, kot jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja.

105.č člen
(vodenje evidence)

(1) Naročnik dela zaradi izvajanja nadzora inšpektorata, pristojnega za delo, dnevno vodi evidenco, ki obsega:

- osebno ime in naslov izvajalca,
- število opravljenih dni začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu in
- podatke o izrabi delovnega časa posameznega izvajalca, vključno s točnim časom prihoda na delo in odhoda z dela.

(2) Naročnik dela mora hraniti evidenco iz prejšnjega odstavka pet let po izteku koledarskega leta, v katerem je bila pogodba o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu sklenjena, in jo na zahtevo pristojnega organa predložiti na vpogled.

105.d člen
(plačilo za opravljeno začasno ali občasno delo v kmetijstvu)

(1) Urna postavka izvajalca za opravljeno uro začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu ne sme biti nižja od 4,79 eura bruto.

(2) Višina najnižje bruto urne postavke se usklajuje z gibanjem povprečne plače, izplačane za obdobje januar do december preteklega leta, v primerjavi s povprečno plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem, in jo enkrat letno določi minister, pristojen za kmetijstvo, najpozneje do 1. aprila v koledarskem letu.

(3) Naročnik dela je na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu dolžan izplačati izvajalcu plačilo za opravljeno začasno ali občasno delo v kmetijstvu v 15 dneh po opravljenem delu.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se v primeru, da je pogodba sklenjena za več kot mesec dni, izplačilo izvajalcu izvede do 15. v mesecu za pretekli mesec.

105.e člen
(prispevki)

Delo na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu se šteje kot delo v okviru drugega pravnega razmerja, za katero je naročnik dolžan izvajalca vključiti v obvezna socialna zavarovanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ter obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

6. člen

Za prvim odstavkom 121. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) V izvajanje storitev javne službe na področju kmetijstva je lahko vključen pripravnik. Pripravnik je oseba, ki prvič sklene delovno razmerje, ki ustreza njegovi smeri in stopnji strokovne izobrazbe ter se usposablja za samostojno delo. Pripravnik se sprejme v delovno razmerje za določen čas trajanja pripravniške dobe.«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo tretji, četrti in peti odstavek.

7. člen

Za 129. členom se dodajo novi 129.a, 129.b, 129.c, 129.č in 129.d člen, ki se glasijo:

»129.a (Slovenska čebelarstva akademija)

(1) Za izvajanje neformalnega izobraževanja na področju čebelarstva se ustanovi Slovenska čebelarstva akademija kot organizacijska enota Kmetijskega inštituta Slovenije (v nadaljnjem besedilu: KIS), ki v skladu z aktom o ustanovitvi KIS nastopa v pravnem prometu, in izvaja svoje dejavnosti v prostorih Čebelarstva zveze Slovenije, izobraževanja pa se lahko izvajajo tudi na drugih lokacijah.

(2) Slovenska čebelarstva akademija je namenjena izobraževanju tujcev, izvajalcev izobraževanj in ostali zainteresirani javnosti.

(3) Slovenska čebelarstva akademija ima predstojnika in programski odbor.

129.b člen (predstojnik)

(1) Predstojnika Slovenske čebelarstva akademije (v nadaljnjem besedilu: predstojnik) imenuje direktor KIS po pridobitvi mnenja programskega odbora in s predhodnim soglasjem ministra.

(2) Naloge predstojnika so:

- koordiniranje dela programskega odbora,
- priprava vsebine letnega programa in finančnega načrta Slovenske čebelarstva akademije (v nadaljnjem besedilu: letni program dela), ki je sestavni del letnega programa dela KIS,
- odgovornost za izpolnjevanje letnega programa dela,
- skrb za pravočasno izvedbo letnega programa dela in pripravo poročila,
- skrb za promocijo Slovenske čebelarstva akademije,
- opravljanje drugih nalog, določenih z aktom o ustanovitvi.

(3) Predstojnik je po funkciji član upravnega odbora KIS.

(4) Način ter pogoji imenovanja in razrešitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti predstojnika se podrobneje opredelijo v statutu KIS.

129.c člen (programski odbor)

(1) Programski odbor Slovenske čebelarstva akademije:

- pripravlja vsebine programov izobraževanja Slovenske čebelarstva akademije,
- daje mnenje k letnemu programu dela in finančnemu načrtu Slovenske čebelarstva akademije,

- obravnava strokovna vprašanja in
- opravlja druge naloge, določene z aktom o ustanovitvi.

(2) Programski odbor sestavljajo:

- en predstavnik Kmetijskega inštituta Slovenije,
- trije predstavniki čebelarjev, ki jih predlaga Čebelarska zveza Slovenije,
- en predstavnik javne svetovalne službe v čebelarstvu,
- en predstavnik Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete,
- en predstavnik Univerze v Mariboru, Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede,
- en predstavnik Univerze v Ljubljani, Veterinarske fakultete, Nacionalnega veterinarskega inštituta,
- en predstavnik srednjih šol, izvajalk izobraževalnih programov s področja kmetijstva,
- en predstavnik ministrstva,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za izobraževanje,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve.

(3) Člani programskega odbora niso upravičeni do povračila do sejin in povračila potnih stroškov iz proračuna Republike Slovenije.

(4) Člane programskega odbora na predlog subjektov iz drugega odstavka tega člena imenuje upravni odbor KIS s predhodnim soglasjem ministra.

(5) Način dela programskega odbora določa poslovnik, ki ga sprejme programski odbor.

(6) Način ter pogoji imenovanja in razrešitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti članov programskega odbora se podrobneje opredelijo v statutu KIS.

129.č (financiranje)

(1) Sredstva za delovanje Slovenske čebelarske akademije se zagotavljajo:

- iz proračuna Republike Slovenije,
- s plačili za storitve in
- iz drugih virov.

(2) Ministrstvo financira delo predstojnika in materialne stroške za izvedbo nalog Slovenske čebelarske akademije v skladu z letnim programom dela.

(3) Izobraževanja Slovenske čebelarske akademije plačajo udeleženci izobraževanj, razen v primeru, ko se za to zagotovijo namenska sredstva.

(4) Financiranje Slovenske čebelarske akademije je v celoti ločeno od financiranja javne službe svetovanja v čebelarstvu, javne službe zdravstvenega varstva čebel, javne službe vzgoje in izobraževanja v čebelarstvu ter ukrepov Programa na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji, zato morajo izvajalci javnih služb na področju čebelarstva, ki sodelujejo v okviru Slovenske čebelarske akademije, zagotoviti ločeno evidentiranje dejavnosti.

(5) Presežki prihodkov nad odhodki iz dejavnosti Slovenske čebelarske akademije se lahko uporabijo za opravljanje in razvoj dejavnosti, štipendije za izobraževanja v okviru akademije in druge namene, določene v aktu o ustanovitvi KIS.

129.d člen (naloge Slovenske čebelarske akademije)

(1) Slovenska čebelarska akademija organizira in izvaja neformalna izobraževanja

na področju čebelarstva ter pri tem sodeluje z izobraževalnimi ustanovami in drugimi pravnimi in fizičnimi osebami, ki delujejo na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji in v tujini, ter skrbi za skupno promocijo izobraževalnih ustanov Republike Slovenije na področju čebelarstva in širjenje novih znanj v nacionalnem in mednarodnem okviru v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom na področju čebelarstva.

(2) Po opravljenem neformalnem izobraževanju udeleženci prejmejo potrdilo o opravljenem izobraževanju, ki vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime in rojstne podatke udeleženca,
- naslov stalnega ali začasnega bivališča,
- datum in naslov izobraževanja,
- vsebinske podatke o izobraževanju, zlasti vrsto izobraževanja in število ur,
- izvajalca izobraževanja,
- zaporedno številko potrdila.

(3) Slovenska čebelarska akademija vodi evidenco o udeležencih neformalnega izobraževanja, ki vsebuje podatke iz 165.a člena tega zakona.«.

8. člen

V drugem in četrtem odstavku 149. člena se besedilo »Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije« nadomesti z besedilom »organizacija za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona«.

9. člen

V drugem odstavku 150. člena se beseda »inštitutu« nadomesti z besedilom »organizaciji«, število »15.« pa se nadomesti s številom »30.«.

V tretjem odstavku se besedilo »Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije« nadomesti z besedilom »organizacija za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona«.

10. člen

Za 165. členom se doda nov 165.a člen, ki se glasi:

»165.a člen

(evidenca udeležencev neformalnih izobraževanj Slovenske čebelarske akademije)

(1) Evidenco udeležencev neformalnih izobraževanj Slovenske čebelarske akademije vodi in upravlja Slovenska čebelarska akademija.

(2) Evidenca iz tega člena vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime in rojstne podatke udeleženca,
- naslov stalnega ali začasnega bivališča,
- datum in naslov izobraževanja,
- izvajalca izobraževanja,
- datum in lokacijo izobraževanja,
- vsebinske podatke o izobraževanju, zlasti vrsto izobraževanja in število ur ter
- zaporedno številko potrdila.

(3) Evidenca iz tega člena je namenjena spremljanju izvajanja neformalnih izobraževanj.«.

11. člen

Sedmi odstavek 172. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Nadzor nad izvajanjem 61.f in 61.g člena tega zakona opravlja Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, odloča pa tudi kot prekrškovni organ o prekrških zaradi kršitve 61.f člena tega zakona. Nadzorni in prekrškovni postopek se vodi na podlagi uporabe določb zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence. Ministrstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence skleneta pogodbo o financiranju nalog iz 61.f in 61.g člena tega zakona. V pogodbi se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila.«.

Za enajstim odstavkom se doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:

»(12) Nadzor nad izvajanjem začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu od 105.a do 105.e člena tega zakona opravlja inšpektorat, pristojen za delo. Za ta namen imajo inšpektorji, pristojni za delo, dostop do RKG.«.

12. člen

V prvem odstavku 177. člena se prva in druga alineja črtata.

13. člen

Za 177. členom se doda nov 177.a člen, ki se glasi:

»177.a člen

(1) Z globo od 6.000 do 18.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- omogoči opravljanje večjega števila dni začasnega ali občasnega dela, kot določa prvi odstavek 105.c člena tega zakona;
- ne vodi evidence opravljenega začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu iz 105.č člena tega zakona;
- ne hrani evidence opravljenega začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu v skladu z drugim odstavkom 105.č člena tega zakona.

(2) Z globo 1.500 do 9.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 600 do 1.800 eurov se kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- stori prekršek iz prvega odstavka tega člena;
- če opravi večje število dni začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu kot to določa tretji odstavek 105.c člena tega zakona.«.

14. člen

178.a in 178.b člen se nadomestita z novima 178.a in 178.b členom, ki se glasita:

»178.a člen

(1) Z globo do 0,25 odstotka letnega prometa podjetja ustvarjenega v Republiki Sloveniji v predhodnem poslovnem letu se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik, ali posameznik, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost, če krši 61.f in 61.g člena tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.«.

178.b člen

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

15. člen

Za novim 178.b členom se doda nov 178.c člen, ki se glasi:

»178.c člen

Podatke o nepravilnostih, ki predstavljajo nevarnost za življenje ali zdravje potrošnikov ali predstavljajo zavajanje potrošnikov glede kmetijskih pridelkov ali živil, o imenu in priimku, nazivu, naslovu ali sedežu samostojnega podjetnika posameznika, fizične oziroma pravne osebe iz pravnomočnih inšpekcijskih odločb, uprava na svoji spletni strani javno objavi v sedmih dneh po pravnomočnosti do odprave nepravilnosti oziroma najdlje za 60 dni.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(nedovoljena ravnanja in pogodbe v verigi preskrbe s hrano)

(1) Postopki glede nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17), ki so se zgodila pred uveljavitvijo tega zakona, se izvedejo po dosedanjih predpisih.

(2) Za pogodbe v verigi preskrbe s hrano, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona in še veljajo, se do izteka teh pogodb, vendar najdlje do konca leta 2019, ne uporabljajo določbe novega 61.g člena zakona.

17. člen

(začasno ali občasno delo v kmetijstvu)

Določbe novih 105.a, 105.b, 105.c, 105.č, 105.d in 105.e člena zakona se začnejo uporabljati prvi dan meseca po preteku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

18. člen

(Slovenska čebelarstva akademija)

(1) Akt o ustanovitvi KIS se uskladi z določbami novih 129.a do 129.d člena zakona v treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

(2) KIS mora statut in druge interne akte uskladiti v treh mesecih od uveljavitve akta o ustanovitvi iz prejšnjega odstavka.

(3) Člani programskega odbora se imenujejo v dveh mesecih po uskladitvi aktov iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na določbo prve alineje prvega odstavka novega 129.c člena zakona Slovenska čebelarska akademija uporablja kot vsebino programa izobraževanja program, ki ga je leta 2017 pripravila Čebelarska zveza Slovenije, vendar najpozneje do 31. decembra 2019.

(5) Stroški za začetek dela Slovenske čebelarske akademija do višine 50.000 eurov se zagotovijo iz proračuna ministrstva.

19. člen (uveljavitev)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Zaradi dodane vsebine v zvezi z začasnim ali občasnim delom v kmetijstvu se ustrezno spremeni tudi 1. člen.

K 2. členu

Register kmetijskih gospodarstev se vodi na upravnih enotah, večina odločb, ki jih izdajo, je vezanih na ugotavljanje pravice do uporabe zemljišč. Pravica do uporabe zemljišč je vezana na lastništvo zemljišč. Spori navadno nastanejo ob dedovanju zemljišč ali npr. komasacijah. Že sami postopki do odločbe v teh primerih so zelo dolgotrajni in v primeru pritožbe na odločbo upravne enote odločbe niso izvršljive takoj, potreben je čas, določen v Zakonu o upravnem postopku, za rešitev pritožbe. Z navedbo, da odločbe iz naslova vodenja RKG postanejo izvršljive kljub pritožbi, se krajša čas do koriščenja z odločbo določenih pravic. Hkrati strankam omogočimo vložiti vloge za sredstva iz naslova ukrepov kmetijske politike.

K 3. členu

Po trenutno veljavni ureditvi v 61.f člena ZKme-1 je znatna tržna moč stranke opredeljena zelo nedoločno, zakon določa le, da je znatna tržna moč stranke razvidna iz obsega ali vrednosti prodaje. Tudi v praksi delovanja Javne agencije za varstvo konkurence AVK so se pokazale težave pri ugotavljanju znatne tržne moči stranke, saj jo AVK na način kot je zapisana v zakonu *lege lata*, težko ugotovi, ker je termin preveč nedoločno in odprto zapisan ter povzroča veliko nejasnosti. Naj dodamo, da je ugotovitev znatne tržne moči ene stranke predpogoj, ki mora biti ugotovljen (prepoznan) v postopku kršitve 61.f člena zakona (nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s hrano), zato je s strani AVK zelo težko izvajati nadzor na nedovoljenimi ravnanji iz 61.f člena zakona, če ni mogoče enostavno ugotoviti tega pogoja.

Zakon poleg splošne definicije znatne tržne moči, določa tudi domnevo, da ima stranka znatno tržno moč, če gre za podjetje v smislu zakona, ki ureja omejevanje konkurence, ter v verigi preskrbe s hrano deluje na nabavni strani in je v preteklem letu v Republiki Sloveniji ustvarilo najmanj 25 milijonov eurov prometa. Višina letnega prometa je določena glede na zbrane javno dostopne podatke (AJ PES) in oceno možnosti, da ima stranka s visoko vrednostjo letnega prometa znatno tržno moč. Letni promet je vezan samo na poslovanje na trgu Republike Slovenije. Posebej poudarjamo, da to ne pomeni, da ima lahko znatno tržno moč le stranka, ki je Republiki Sloveniji ustvarilo najmanj 25 milijonov eurov prometa in je na nabavni stani, ampak tudi katerikoli druga, kar se ugotavlja iz obsega (odvisnost) in vrednosti prodaje, še zlasti v razmerju do druge

pogodbene stranke. To pomeni, da se nedovoljena ravnanja lahko ugotavljajo (po prvem odstavku 61.f člena) med vsemi deležniki v verigi preskrbe s hrano (npr. kmetije – zadruga – živilskopredelovalna industrija – trgovina).

Prav tako so v trenutno veljavnem zakonu nedoločno določeni posamezni primeri kršitev – nedovoljena ravnanja. V praksi držav članic Evropske unije obstajata dva pristopa in sicer splošni, kjer se zadeva presoja za vsak primer posebej (kot je to velja v Republiki Sloveniji do sedaj) in podrobni pristop, kjer zakonodaje vsebujejo podrobne primere (t.i. »črne sezname«) nepoštenih trgovinski praks. Prednost prvega sistema je prožnost pri presoji novih praks, v praksi pa ta prožnost ne pride do izraza, saj je izvajanje tako splošne norme zelo oteženo, kot to velja v Republiki Sloveniji. V drugem primeru pa ni možno upoštevati sorazmernosti, saj so nedovoljene prakse točno določene (rigidnost).

V tem členu je predlagan splošni (generalna klavzula) in podrobni pristop. Menimo, da bo takšen pristop odpravil pomanjkljivosti sedanje ureditve, ki ni dovolj dorečena. Bolj podrobna ureditev je pomembna zlasti, ker so za kršitve predvidene višje sankcije, to pa nalaga večjo stopnjo določnosti predpisov.

Na tem mestu ponovno pojasnjujemo, da predlog zakona ne opredeljuje novih tipov nedovoljenih ravnanj, ali jih širi, gre zgolj za dodatno izpeljavo prejšnje generalne klavzule na posamezne primere. Nedovoljena ravnanja se v predlogu zakona tako določajo kot splošna prepoved (generalna klavzula, ki prepoveduje nedopustna ravnanja – abstrakten način normiranja), ki pa je dopolnjena z navedbo konkretnih prepovedanih praks (eksemplifikativen način normiranja).

K 4. členu

Nov 61.g člen določa obvezno obličnost pogodb – obveznost sklenitve pogodbe v pisni obliki, obveznost sklenitve pogodbe pred prvo dobavo blaga ter obvezne sestavine pogodbe, ki so naslednje:

1. ceno na enoto blaga, ki je:
 - nespremenljiva in določena v pogodbi ali
 - računana s kombiniranjem različnih dejavnikov, določenih v pogodbi, ki lahko vključujejo tržne kazalnike, ki odražajo spremembe tržnih razmer, oddane količine in kakovost ali sestavo oddanega blaga;
2. okvirna količina blaga, ki se prodaja, in okvirni časovni raspored dobave blaga;
3. trajanje pogodbe, ki se lahko sklene bodisi za določen ali nedoločen čas z določili o odpovedi;
4. podrobnosti o plačilnih rokih in postopkih;
5. načine dobave blaga in
6. pravila, ki se uporabijo v primeru višje sile.

Obvezne sestavine pogodbe bodo omogočile pogodbenim strankam natančnejši, jasnejši (nedvoumen) ter vnaprej znan medsebojni odnos.

Ne velja pa obveznost pisnih pogodb v primeru, če vrednost pogodb med dvema subjektoma v posameznem koledarskem letu ne preseže 15.000 evrov. Za te del razmerja med pogodbenima partnerjema morajo biti izdane dobavnice ali odkupni blok. Ko pa npr. v posameznem koledarskem letu vrednost pogodb med dvema partnerjema presežejo 15.000 evrov, morajo od tega trenutka naprej biti pogodbe v pisni obliki.

Nov 61.h člen določa vsebino in prepoved prenosa t.i. »dolžnega nadzorstva«, ki se lahko uporabi v primeru, če storilca prekrška ni mogoče odkriti ali če za prekršek ni odgovoren (15. člen Zakona o prekrških). V tem primeru je za prekršek lahko odgovorna pravna oseba, če je njen vodstveni ali nadzorni organ ali njena odgovorna oseba opustila dolžno nadzorstvo, s katerim bi se prekršek lahko preprečil.

Dolžno nadzorstvo določa na načina, da mora vodstveni ali nadzorni organ stranke iz 61.f člena zakona redno in strokovno izvajati nadzor nad vsemi

subjekti podjetja tako, da oblikuje ustrezne delovne procese ter nadzoruje in preverja ravnanje podjetja, zaposlenih ter zunanjih sodelavcev podjetja, ki ravnajo v imenu podjetja, na način, da ne pride do možnih kršitev 61.f člena tega zakona. Za opustitev dolžnega nadzorstva je odgovorno matično podjetje, to je podjetje, pod katerim okriljem delujejo ostale družbe (razmerje družba matični). Takšna ureditev je predlagana zaradi izkušenj v postopkih po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence in glede na primerljive ureditve v drugih državah članicah.

Sedanja ureditev, ki ne nalaga posebnega dolžnega nadzorstva organu upravljanja in nadzora, je neustrezna za pregon kompleksnih kršitev. Če bi se ohranila obstoječa ureditev, bi to pomenilo izjemno zahtevno dokazovanje, in v veliki večini primerov odgovornosti za prekršek sploh ne bi bilo možno pripisati posameznemu storilcu oziroma se bi ta prelagal na druge (odvisne) družbe.

K 5. členu

105.a člen

Z vidika uporabe začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu predlog določa, da je naročnik tovrstnega dela, skladno s preostalimi določbami ZKme-1, lahko le nosilec ali član kmetijskega gospodarstva, ki je vpisan v register kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu RKG). Druge pravne ali fizične osebe pogodb o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu ne morejo sklepati. Gre za izjemo od splošnega pravila, zato je sklepanje tovrstne pogodbe omejeno le na navedene osebe.

Naročnik dela je lahko pravna ali fizična oseba, vpisana v RKG, za katero bo izvajalec opravljal tovrstno obliko začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu na podlagi sklenjene pogodbe civilnega prava.

Izvajalec je fizična oseba, ki na podlagi pogodbe civilnega prava opravlja določeno začasno ali občasno delo v kmetijstvu za naročnika dela. Oseba, ki neodvisno opravlja dejavnost, ne more opravljati dela na podlagi pogodbe iz tega poglavja zakona.

105.b člen

Delovni proces pri začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu ima elemente delovnega razmerja, ki je definirano kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca (prvi odstavek 4. člena ZDR-1). Z novelo zakona uvajamo novo obliko dela v kmetijstvu t.i. začasno ali občasno delo v kmetijstvu, ki se opravlja na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu, ki je pogodba civilnega prava in predstavlja izjemo od prepovedi iz drugega odstavka 13. člena ZDR-1.

Uporaba sezonske delovne sile, ki je pogosto slabo plačana, se v kmetijskih obratih večinoma koncentrira na nekaj dni v določenih fazah proizvodnje. Najem sezonskih delavcev iz tujine je povezan s posebnimi težavami. Po eni strani gre za probleme s sporazumevanjem, po drugi pa za uporabo različnih tehnologij v gostujoči deželi v primerjavi z domačim okoljem.

Z dopolnitvijo zakona o kmetijstvu bomo vpeljati možnost začasnega in občasnega dela v kmetijstvu in s tem omogočili kmetijski panogi, da s pomočjo izvajalcev del opravijo potrebno delo v točno določenem časovnem obdobju glede na proizvodni proces v kmetijski panogi.

Predvidena je pogodba civilnega prava in ne pogodba o zaposlitvi, iz razloga, da so izvajalci del že ob sklepanju pogodbe seznanjeni, da je narava dela takšna, da jim ni mogoče zagotoviti vseh pravic, ki jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja. S tem, ko podpišejo pogodbo civilnega prava je povsem jasno, da ne gre za delovno

razmerje in da pravice ne bodo takšne kot jih pojmuje, ko sklepamo pogodbo o zaposlitvi. Bolje je, da se to delo izvaja kot druga oblika dela, kjer je jasno, da pravice niso enake kot pri sklenitvi delovnega razmerja. Razlogi, da se ta dela ne opravlja v okviru pogodbe o zaposlitvi, so npr. krajša okna za izvajanje določene vrste dela – lahko tudi samo nekaj dni in ponovno delo zopet čez nekaj dni, npr. pri obiranju različnih sort, ki zorijo v različnih terminih; kot tudi npr. prekinitve zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki lahko zahtevajo prekinitve dela za en ali več dni. Prav tako tudi pogosto menjavanje izvajalcev, saj je delo v kmetijstvu pogosto težko in zahteva določena znanja in spretnosti, kar privede do tega, da izvajalci dela ne zmorejo opravljati ali ga ne želijo več opravljati. Naročnik namreč zaradi biološke zahteve rastlin, zagotavljanja kakovosti pridelka ne more čakati, da v primeru, ko je potrebna zamenjava izvajalca, ker prvi dela ne zmore, drugi izvajalec podpiše pogodbo o zaposlitvi. Ugodni termin npr. za obiranje jagod je v tem času že mimo, kar naročniku lahko povzroči veliko ekonomsko škodo. Pogodba civilnega prava je bistveno bolj primerna, saj jo lahko naročnik in izvajalec podpišeta takoj, izvajalca pa ne zavaja. Kljub vsemu pa mu zagotavlja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pravice vezane na odmore in počitek, zagotovljeno minimalno plačilo za opravljene ure dela, pa tudi pravice vezane na enako obravnavo glede na spol, prepoved dela otrok. Zagotavlja mu tudi enake pravice kot jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja o prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, odškodninski odgovornosti in varstvu nekaterih kategorij delavcev glede prepovedi opravljanja del in varstvu osebnih podatkov ter predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

Pogodba o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu naj bi vsebovala sledeče elemente:

- naziv, sedež, KMG-MID, davčna številka in matična ali EMŠO naročnika dela,
- ime, priimek, rojstni datum, davčna številka in EMŠO izvajalca,
- vrsta dela, ki se bo opravljal kot začasno ali občasno delo v kmetijstvu,
- obdobje opravljanja začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu,
- predvideno število dni začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu,
- določilo o dnevnem ali tedenskem delovnem času in razporeditvi delovnega časa,
- datum sklenitve pogodbe,
- urna postavka za opravljeno delo in
- predvideni skupni znesek dohodka.

V členu se obrazloži način opravljanja dela in uporabo zakonodaje, ki ureja varnost in zdravje pri delu ter delovna razmerja. Določeno je tudi, da je v primeru sporov pristojno sodišče splošne pristojnosti.

105.c člen

Že iz same definicije pojma začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu izhaja, da gre za delo, ki je začasne oziroma občasne narave.

Začasno ali občasno delo se lahko opravlja največ 120 dni v koledarskem letu. Omejitev števila dni začasnega ali občasnega dela na koledarsko leto velja za naročnike dela. Posamezen naročnik dela tako v seštevku v koledarskem letu ne sme preseči zakonsko predpisane omejitve glede števila dni tovrstne oblike dela. Dopuščeno je, da ima izvajalec lahko sklenjeno pogodbo o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu z več naročniki dela za isto časovno razdobje. Pri tem se upošteva, da gre za delo, ki je začasne ali občasne narave in zakonodajo o delovnem času. Delo bo lahko potekalo prekinjeno ali neprekinjeno.

Izvajalec del lahko začasno ali občasno delo opravlja največ 90 dni v enem koledarskem letu. Predlog novele zakona omogoča, da izvajalec lahko dela opravlja tudi pri več naročnikih hkrati, vendar ne sme preseči predpisanih omejitev glede delovnega časa, odmorov in počitkov, ki so opredeljeni v zakonu o delovnih razmerjih.

105.č člen

Določa se dolžnost naročnika del, da na nivoju izvajalca vodi evidenco števila dejansko opravljenih dni začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu, da se zagotovi učinkovit nadzor nad omejitvami, določenimi za tovrstno delo. Evidenca vsebuje še izrabo delovnega časa posameznega izvajalca, ki vključuje tudi prihod na delo in odhod z dela.

6. člen Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV) nalaga delodajalcu, da na področju dela in socialne varnosti vodi med drugim evidenco o zaposlenih delavcih (prva točka). V našem primeru gre za posebno obliko dela, zato vodenje evidence po tej točki ne zadosti naši zahtevi.

Potrebno je uzakoniti vodenje evidence, saj obstoječe evidence opredeljene v ZEPDSV, ne zagotavljajo vseh potrebnih podatkov. Ker je naš namen omejitev števila delovnih dni pri naročniku (največ 120 dni v koledarskem letu), v katerih bi izvajalci (večje število izvajalcev na enkrat) opravljali začasno ali občasno delo v kmetijstvu, je potrebno voditi evidenco izkoriščenosti teh 120 dni. Če bi jih prekoračili, so v kazenskih določbah predvidene sankcije. Če potrebuje več kot 120 dni začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu, naj izvajalce zaposli po pogodbi o zaposlitvi za določen čas.

105.d člen

Določena je najnižja urna postavka za opravljanje začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu.

Višina najnižje bruto urne postavke se usklajuje z gibanjem povprečne plače, izplačane za obdobje januar do december preteklega leta, v primerjavi s povprečno plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem, in jo enkrat letno določi minister, pristojen za kmetijstvo, najkasneje do prvega aprila v koledarskem letu.

Višina najnižje urne postavke za uro opravljanega dela se usklajuje z gibanjem povprečne plače. V najnižjo urno postavko so vključeni tudi vsi davki in prispevki.

Višino najnižje bruto urne postavke enkrat letno določi minister, pristojen za kmetijstvo, najkasneje do prvega aprila v koledarskem letu.

Pri pogodbi o opravljanju začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu gre za razmerje med pogodbenima strankama z elementi tako civilnega prava kot tudi delovnega prava. S predlagano ureditvijo se naročnika dela obvezuje k zagotovitvi izplačila plačila za opravljeno delo v 15. dneh po opravljenem delu.

V primeru, da je pogodba sklenjena za več kot mesec dni se izplačilo izvajalcu izvede do 15. v mesecu za pretekli mesec.

105.e člen

Člen določa, da se delo na podlagi pogodbe o začasnem in obcasnem delu v kmetijstvu za potrebe socialnih zavarovanj šteje za delo preko drugega pravnega razmerja, za katera se osebe, ki ga opravljajo tudi obvezno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarujejo na način in pod pogoji, ki jih določajo področni predpisi.

Izvajalec začasnega in občasnega dela v kmetijstvu se v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključi na podlagi 18. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15, v nadaljevanju ZPIZ-2) ali pa se zavaruje za posebne primere zavarovanja na podlagi 2. alineje prvega odstavka 20. člena ZPIZ-2, in sicer v odvisnosti od statusa izvajalca del.

18. člen ZPIZ-2 ureja obvezno vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za drugo pravno razmerje. Obvezno se zavarujejo osebe, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja opravljajo delo, razen, če so uživalci pokojnine. Kot delo iz drugega pravnega razmerja se šteje delo oziroma storitev,

kadar se plačilo, prejeta na podlagi tega pravnega razmerja, po zakonu, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek, in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. Ne glede na zapisano, pa tretji odstavek 18. člena določa, da se oseba ne zavaruje na tej podlagi, če je že vključena v zavarovanje po določbah 14. do 17. člena ZPIZ-2, 19. člena ZPIZ-2 ali 25. člena ZPIZ-2.

ZPIZ-2 je poleg omenjenega v 20. členu določil tudi posebne primere zavarovanja, in sicer se za primer invalidnosti in smrti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni obvezno zavarujejo tudi osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja za plačilo opravljajo delo iz 18. člena tega zakona, vendar pa pri opravljanju tega dela niso zavarovani na podlagi 16. (družbeniki) ali 18. člena (drugo pravno razmerje) tega zakona. V primeru, če je oseba zavarovana zgolj za posebne primere zavarovanja (če ne plačuje polnih prispevkov), ji ne teče pokojninska doba in se ji ti prejemki ne všttevajo v pokojninsko osnovo, zavarovana pa je za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v primeru invalidnosti in smrti, kar pomeni, da bo lahko koristila pravice v primeru nastopa predmetnih rizikov.

Izvajalci začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu se bodo tako v skladu s to določbo zakona ter določbami ZPIZ-2 obvezno zavarovali po 18. členu ZPIZ-2, če bodo za to izpolnjeni pogoji, sicer pa bodo zanje naročniki plačevali prispevek za posebne primere zavarovanja po 2. alineji prvega odstavka 20. člena ZPIZ-2.

Prav tako se izvajalec začasnega in občasnega dela v kmetijstvu vključi v obvezno zdravstveno zavarovanje in sicer na podlagi 55.a člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT in 61/17 – ZUPŠ, v nadaljevanju: ZZVZZ). Zavarovanci plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje tudi od dohodkov iz drugega pravnega razmerja, na podlagi katerega niso zavarovani na podlagi prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, prejetih na podlagi opravljenega dela oziroma storitev, kadar se plačilo, prejeta na podlagi tega pravnega razmerja, na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek na podlagi zakona, ki ureja dohodnino.

Pri začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu je obseg dela v neposredni odvisnosti od vegetacije, sezone oziroma narave dela glede na posamezno kmetijsko panogo. Dela se lahko opravljajo v vseh panogah rastlinske proizvodnje. V nadaljevanju so opredeljena le najpogostejša dela po posameznih kmetijskih panogah, za katera je značilna povečana potreba po delavcih in jih je mogoče izvajati na podlagi pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu:

Sadjarstvo:

- obrezovanje sadnega drevja,
- sajenje sadnih sadik,
- ročno redčenje cvetov in plodičev,
- zelena dela v sadjarstvu,
- razpiranje in zapiranje mrež proti toči,
- postavitve opore: s protitočno mrežo, ograje, namakalnih sistemov,
- krčitev trajnih nasadov,
- obiranje in spravilo pridelka.

Vinogradništvo:

- obrezovanje vinske trte,
- vez šparonov,
- pletev mladice,
- uravnavanje mladice,
- vršičkanje vinograda,
- razlistavanje in odstranjevanje odvečnega grozdja,
- obiranje in spravilo pridelka.

Hmeljarstvo:

- sajenje hmelja,
- napeljava vodil,
- napeljava poganjkov
- spravilo pridelka
- čiščenje in popravilo žičnic
- dela po naravnih nesrečah.
- obiranje in spravilo pridelka.

Zelenjadarstvo:

- setev in pikiranje (presajanje) pikirancev ter oskrba pikirancev,
- oskrba sadik in priprava sadik, saditev,
- presajanje, okopavanje, pletje, oskrba posevka,
- prekrivanje posevkov s folijami,
- spravilo pridelka s polj, rastlinjakov (trganje plodov, rezanje, obiranje),
- priprava pridelka za trg (čiščenje, sortiranje, pikiranje).

K 6. členu

Pripravnštvo pri izjavljanju storitev javne službe na področju kmetijstva bi moralo biti omogočeno, saj je potrebno tudi v tem delu zagotoviti usmerjeno, načrtovano in stalno skrb za organizirano vpeljevanje in usposabljanje mladih kadrov v delo. Oblika posebne skrbi za sistematično vključevanje mladih strokovnjakov v delovni proces po končani pridobitvi izobrazbe, je nujna za celotni in ne samo ožji resor. Tudi v širšem javnem sektorju naj se umesti strokovno znanje s teoretične na praktično raven in poglobi znanje in veščine, potrebne za opravljanje samostojnega strokovnega dela. Mladi, ki dosežejo izobrazbo kmetijske (ali podobne) smeri, se morajo izobraževati in vzgajati za delo ter osebni razvoj. Da bodo lahko samostojno opravljali dela in naloge, jim mora biti omogočen stik z novimi delovnimi področji in pregled nad dogajanjem v praksi.

K 7. členu

129.a člen

Ključni cilji Slovenske čebelarске akademije so:

- izboljšanje izobraženosti na področju čebelarstva,
- večja promocija Republike Slovenije, slovenskega čebelarstva in turizma,
- izboljšanje zaposlitvenih možnosti,
- odprava revščine in lakote v državah v razvoju in
- izboljšanje ozaveščenosti o pomenu čebel in opravevanja.

Slovenska čebelarška akademija bo delovala v okviru Kmetijskega inštituta Slovenije in bo izvajala svoje dejavnosti v prostorih Čebelarске zveze Slovenije, neformalna izobraževanja se bodo izvajala tudi na drugih lokacijah Slovenije. Kmetijski inštitut Slovenije je vodilna raziskovalna inštitucija na področju kmetijstva v Sloveniji. Je javni raziskovalni zavod, ki izvaja temeljne, uporabne in razvojne raziskave ter strokovne naloge v kmetijstvu. Kmetijski inštitut Slovenije se ukvarja tudi z usposabljanjem pridelovalcev, izobraževanjem mladih in svetovanjem različnim uporabnikom v kmetijstvu. Več let uspešno deluje tudi na področju čebelarstva, tako na področju raziskovalnih dejavnosti, kot tudi v izobraževanju čebelarjev.

Ker je Slovenska čebelarška akademija namenjena predvsem izobraževanju tujcev, izvajalcev izobraževanj in ostali zainteresirani javnosti, bodo tovrstna izobraževanja na Slovenski čebelarški akademiji potekala v treh sklopih. V prvem sklopu bo potekalo izobraževanje učiteljev, mentorjev oziroma izvajalcev izobraževanj z namenom poenotenja znanja in vsebine izobraževanj. Izobraževanja na tem nivoju bodo izvajali pedagoški in strokovni delavci izobraževalnih inštitucij, ki že sedaj izvajajo izobraževanja in usposabljanja na področju čebelarstva. V drugem sklopu se bodo izvajala izobraževanja za

zainteresirano domačo in tujo javnost. Zelo velik interes za slovensko čebelarstvo znanje izkazujejo tudi države v razvoju, zato bo v Slovenski čebelarški akademiji, v okviru tretjega sklopa izobraževanj potekalo tudi izobraževanje za države v razvoju. Izobraževanja drugega in tretjega sklopa bodo izvajali potrjeni učitelji oziroma izvajalci izobraževanj, ki bodo pridobili certifikat Slovenske čebelarške akademije.

Izobraževanja na Slovenski čebelarški akademiji bodo po potrebi potekala v tujem jeziku.

Predlog zakona določa, da bo Slovensko čebelarstvo akademijo vodil predstojnik. Programski odbor Slovenske čebelarške akademije pa bo deloval kot upravni in strokovni organ akademije, ki bo omogočal pluralno zastopanost in zagotovil sodelovanje med predstavniki čebelarjev, javne svetovalne službe v čebelarstvu, Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete, Univerze v Mariboru, Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerze v Ljubljani, Veterinarske fakultete, Nacionalnega veterinarskega inštituta, srednjimi šolami in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvom za zunanje zadeve.

129.b člen

Člen zakona določa, da predstojnika Slovenske čebelarške akademije po pridobitvi mnenja programskega odbora in s soglasjem ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano imenuje direktor Kmetijskega inštituta Slovenije. Predstojnik Slovenske čebelarške akademije je po funkciji član upravnega odbora Kmetijskega inštituta Slovenije, s čimer je zagotovljena povezava v upravljanju Kmetijskega inštituta Slovenije.

Temeljne naloge predstojnika Slovenske čebelarške akademije so zlasti koordiniranje dela programskega odbora, priprava letnega programa in finančnega načrta Slovenske čebelarške akademije, odgovornost za izpolnjevanje letnega programa dela, skrb za pravočasno izvedbo letnega programa dela in pripravo poročila, skrb za promocijo Slovenske čebelarške akademije v Sloveniji in tujini ter opravljanje drugih nalog, določenih z aktom o ustanovitvi.

Letni program dela Slovenske čebelarške akademije, ki ga pripravi predstojnik Slovenske čebelarške akademije, je sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta Kmetijskega inštituta Slovenije. V letnem programu dela Slovenske čebelarške akademije se natančneje opredeli vrsto in obseg nalog, način in dinamiko izvedbe izobraževanj, obliko sodelovanja ter obseg in način financiranja izobraževanj.

Za zakonitost dela in podpisovanje listin je odgovoren direktor Kmetijskega inštituta Slovenije. Glede na to, da Slovenska čebelarška akademija deluje kot notranja organizacijska enota, ki nastopa v pravnem prometu, se lahko v zvezi s tem na predstojnika prenesejo določene pristojnosti v skladu s statutom.

Podrobnejši pogoji in način imenovanja in razrešitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti predstojnika Slovenske čebelarške akademije se opredelijo v statutu oziroma drugih internih aktih Kmetijskega inštituta Slovenije.

129.c člen

Slovenska čebelarška akademija ima programski odbor preko katerega se bo zagotovilo zastopanje interesov in sodelovanje med predstavniki čebelarjev, javne svetovalne službe v čebelarstvu, Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete, Univerze v Mariboru, Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerze v Ljubljani, Veterinarske fakultete, Nacionalnega veterinarskega inštituta, srednjimi šolami in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvom za zunanje zadeve. V členu se

določi tudi sestava in naloge programskega odbora.

Programski odbor Slovenske čebelarske akademije bo koordiniral predstojnik Slovenske čebelarske akademije, njegove ključne naloge so priprava vsebine programov izobraževanja Slovenske čebelarske akademije, podajanje mnenja k letnemu programu dela in finančnemu načrtu Slovenske čebelarske akademije, obravnava strokovnih vprašanj in druge naloge, ki bodo podrobneje opredeljene v aktu o ustanovitvi.

Program izobraževanja Slovenske čebelarske akademije je samostojni dokument, v katerem so podrobneje opredeljene vsebine izobraževanja po posameznih sklopih za tujce, izvajalce izobraževanj in ostale zainteresirane javnosti, cilji izobraževalnega programa, trajanje izobraževanja, vpisni pogoji, načini ocenjevanja znanja, predmetnik, način izvedbe izobraževalnega programa ter zahtevano znanje izvajalcev.

Programski odbor bo konstituiran, ko upravni odbor Kmetijskega inštituta Slovenije s soglasjem Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano potrdi člane programskega odbora. Način dela programskega odbora se bo določil s poslovníkom dela.

Programski odbor se po potrebi sestaja na sejah programskega odbora. Na podlagi zakona se sejnine in potni stroški članov programskega odbora za seje programskega odbora ne povrnejo iz proračuna Republike Slovenije, ampak se lahko povrnejo iz tržne dejavnosti Slovenske čebelarske akademije.

Podrobnejši način ter pogoje imenovanja in razrešitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti članov programskega odbora se bo opredelilo v statutu Kmetijskega inštituta Slovenije.

129.č člen

Sredstva, potrebna za delovanje Slovenske čebelarske akademije se zagotavljajo:

- iz proračuna Republike Slovenije (stroški dela predstojnika in materialni stroški, sredstva Ministrstva za zunanje zadeve, namenjena za razvojno pomoč ter ostala namenska sredstva),
- s plačili udeležencev izobraževanj za opravljeno storitev in
- iz drugih virov (donacije, sponzorstvo...).

Izobraževanja Slovenske čebelarske akademije plačajo udeleženci izobraževanj, razen v primeru, ko se za to zagotovijo namenska sredstva. V kolikor Slovenska čebelarska akademija prejme sredstva za izvedbo izobraževanj iz proračuna Republike Slovenije, ali iz drugih virov, lahko zniža stroške za plačilo izobraževanj. Stroški dela in materialni stroški za učitelje oziroma izvajalce izobraževanj, se krijejo iz tržnega dela Slovenske čebelarske akademije. Ministrstvo financira stroške dela predstojnika in materialne stroške za izvedbo nalog Slovenske čebelarske akademije v skladu z letnim programom dela.

Presežke prihodkov nad odhodki iz dejavnosti Slovenske čebelarske akademije se lahko uporabijo le za opravljanje in razvoj dejavnosti, štipendije za izobraževanja v okviru akademije in druge namene določene v aktu o ustanovitvi.

Usposabljanja in izobraževanja na področju čebelarstva v Sloveniji potekajo preko javno svetovalne službe v čebelarstvu, triletnih EU programov na področju čebelarstva, nacionalne poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka, poklicnega standarda za čebelarskega mojstra in univerzitetnega študija na Biotehniški fakulteti, zato je potrebno, da izvajalci izobraževanj zagotovijo ločeno evidentiranje dejavnosti, na podlagi katerega se prepreči možnost dvojnega financiranja.

129.d člen

V tem členu so opredeljene temeljne naloge Slovenske čebelarске akademije, ki so:

- organiziranje in izvajanje neformalnih izobraževanj na področju čebelarstva,
- sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami in drugimi pravnimi in fizičnimi osebami, ki delujejo na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji in v tujini ter
- skrb za skupno promocijo izobraževalnih ustanov Republike Slovenije na področju čebelarstva in širjenje novih znanj v nacionalnem in mednarodnem okviru in v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom na področju čebelarstva.

V zakonu je opredeljena tudi vsebina potrdila in podelitev potrdila udeležencem izobraževanj po opravljenem neformalnem izobraževanju. Potrdilo vsebuje podatke o osebnem imenu in rojstne podatke udeleženca, naslovu stalnega ali začasnega bivališča, datumu in naslovu izobraževanja, vsebinske podatke o izobraževanju, zlasti vrsto in število ur, zaporedno številko potrdila ter naziv izvajalca izobraževanja.

K 8. in 9. členu

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IHPS) je od leta 2009 pooblaščen organizacija za kontrolo in certificiranje pridelka hmelja. Za izvajanje strokovno raziskovalnih, izobraževalnih in svetovalnih nalog mora IHPS zagotavljati lastno pridelavo hmelja.

Da bi za pridelek hmelja, ki ga pridelava IHPS, zagotovili neodvisni nadzor nad certificiranjem hmelja, je potrebno imenovati še eno organizacijo za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona.

V 149. in 150. členu zakona je določeno, da je za vodenje evidence centrov za certificiranje in evidence pridelka hmelja pristojen le IHPS. Sprememba zakona bo tako omogočala vnos podatkov v evidenco centrov za certificiranje in evidenco pridelka hmelja tudi drugi pooblaščen organizaciji za kontrolo in certificiranje pridelka hmelja.

V drugem odstavku 150. člena zakona je določeno, da morajo nosilci kmetijskih gospodarstev priglasiti podatke o količini pridelanega hmelja na posameznem kmetijskem gospodarstvu, ločeno po sortah in letniku pridelave IHPS najpozneje do 15. oktobra v letu pridelave hmelja. Ker so v tem obdobju pogosto neugodne vremenske razmere, ki ovirajo spravilo pridelka, se predlaga podaljšanje roka priglasitve pridelka hmelja do 30. oktobra tekočega leta.

K 10. členu

S predlogom zakona se želi urediti vodenje in upravljanje ter namen Evidence udeležencev neformalnih izobraževanj Slovenske čebelarске akademije ter vsebina podatkov v evidenci.

Evidenca udeležencev neformalnih izobraževanj Slovenske čebelarске akademije je namenjena evidentiranju udeležencev izobraževanj in vsebuje podatke o osebnem imenu in rojstne podatke udeleženca, naslovu stalnega ali začasnega bivališča, datumu in naslovu izobraževanja, nazivu izvajalca izobraževanja, datumu in lokaciji izobraževanja ter vsebinske podatke o izobraževanju, zlasti vrsto, teme in število ur.

Evidenco vodi in upravlja Slovenska čebelarška akademija.

K 11. členu

Sprememba sedmega odstavka 172. člena je potrebna zaradi bolj jasne dikcije in pomembno ne spreminja sedanje ureditve. Člen ureja nadzor nad izvajanjem 61.f člena zakona (nedovoljena ravnanja), ki ga opravlja Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, slednja odloča tudi kot prekrškovni organ o prekrških zaradi kršitve 61.f člena zakona. Člen določa tudi, da se nadzorni in prekrškovni postopek vodi na podlagi uporabe določb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12,

39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17).

Bistvena novost tega člena je, da predvideva sklenitev pogodbe o financiranju nalog iz 61.f in 61.g člena tega zakona med Ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence. V pogodbi se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila.

AVK ima na enak način že sklenjeno pogodbo z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo na podlagi določb Zakona o javnih agencijah. Ta pogodba določa naloge agencije in namene, za katere se lahko pogodbeni sredstva tudi uporabijo. Pogodba je omejena na izvajanje nalog iz ZPOMK-1. MGRT pa nad porabo sredstev izvaja sprotno in naknadno finančno kontrolo glede njihove namenske in gospodarne uporabe. Agencija tako pri trošenju sredstev ni neodvisna, temveč je njeno poslovanje odvisno od letnih pogodbenih sporazumov sklenjenih s financerjem.

Inšpekcijski nadzor nad začasnim ali občasnim delom v kmetijstvu se opravlja enako, kot se opravlja nad ostalimi vrstami dela. Inšpekcijski nadzor opravlja Inšpektorat, pristojen za delo v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijsko nadzorstvo.

K 12. členu

Člen je redakcijske narave, ker črta vsebino (višina globe), ki jo na novo »*lex specialis*« ureja nov 178.a člen zakona.

K 13. členu

Dodaja se prekrškovne določbe zaradi uskladitve z dodanimi vsebinami glede določitev začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu.

K 14. in 15. členu

V noveli zakona se ohranja uveljavljen koncept »subjektivne« odgovornosti kot velja za večino kaznovalnega prava (t.i. načelo individualizacije kazenske sankcije), kar je skladno s temeljnimi določbami splošnih predpisov na tem področju.

Glede same višine globe pa menimo, da trenutno veljavne kazni niso primerne. Za stranko, ki ima znatno tržno moč in svoje obveznosti ne plača v predpisanem plačilnem roku (prva alineja drugega odstavka 61.f člena) ali vsiljuje pogoje iz druge alineje drugega odstavka 61.f člena so v trenutno veljavnem zakonu določene kazni v razponu med 6.000 do 18.000 eurov za pravno osebo, 1.500 do 9.000 eurov za samostojnega podjetnika posameznika; 600 do 1.800 eurov za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika in 600 do 1.800 eurov za posameznika.

Splošno velja, da morajo biti sankcije učinkovite, sorazmerne in odvračilne, da dosegajo svoj namen. Ocenjujemo, da trenutne sankcije za nedovoljena ravnanja tega ne dosegajo, saj so za večino deležnikov v verigi preskrbe s hrano, glede na vrednosti pogodb, ki se sklepajo med temi strankami, bistveno prenizke in tako nimajo primerne odvračilnega učinka ter tudi niso sorazmerne s kršitvami, slednje so bistveno (finančno) večje.

Ocenjujemo, da so trenutno veljavne globe za nedovoljena ravnanja občutno prenizke, zato predlagamo dvig glob po modelu, da je višina globe sorazmerna glede na vrednost letnega prometa podjetja ustvarjenega v Republiki Sloveniji (v višini do 0,25%), pri čemer bo višina določena glede na splošna pravila: teža kršitve, številčnost kršitev ipd. Predvidene pa so tudi višje kazni za odgovorno osebo pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika.

Nova 178.b in 178.c člena po vsebini nista nova in sta enaka trenutno veljavnima 178.a in 178.b členoma, gre zgolj za nomotehnično usklajevanje znotraj zakona (t.i.

"preštevilčenje členov").

K 16. členu

Prehodna določba ureja prehod na novo ureditev na način, da se že začeti postopki ugotavljanja nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena zakon, ki jih je Javna agencija RS za varstvo konkurence začela že pred uveljavitvijo tega zakona in še niso končani, ter za nedovoljena ravnanja, ki so bila storjena pred uveljavitvijo tega zakona, dokončajo ali začnejo skladno z določbami trenutno veljavnega zakona. Na ta način se zagotavlja pravna varnost strank v teh postopkih.

Druga prehodna določba ureja prehod na novo ureditev za pogodbe v verigi preskrbe s hrano, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona in še veljajo, v delu, ki se na obveznost sklenitve pogodbe v pisni obliki, obveznost sklenitve pogodbe pred prvo dobavo blaga in obveznih sestavin pogodbe iz novega 61.g člena zakona. Določbe novega 61.g člena zakona se do izteka pogodb, ki so bile sklenjene že pred uveljavitvijo tega zakona ne uporabljajo, vendar je postavljen tudi absolutni rok to je do konca leta 2019, do takrat se morajo skleniti nove pogodbe ali spremeniti obstoječe na način, da upoštevajo nov 61.g člen. Na ta način se zagotovi pravna varnost strank, ki že imajo sklenjena pogodbeno razmerja pred uveljavitvijo tega zakona ter primeren in postopen prehod na novo ureditev.

K 17. členu

Določbe od 105.a do 105.e člena zakona se začnejo uporabljati prvi dan meseca po preteku treh mesecev od uveljavitve zakona.

K 18. členu

V prehodnih določbah je podrobneje opredeljen postopek in rok za prilagoditev akta o ustanovitvi, statuta in drugih internih aktov ter rok za imenovanje članov programskega odbora.

Akt o ustanovitvi Kmetijskega inštituta Slovenije je na podlagi prehodne določbe potrebno prilagoditi v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona, statut in druge interne akte pa v roku treh mesecev po uveljavitvi akta o ustanovitvi Kmetijskega inštituta Slovenije. Člane programskega odbora je potrebno imenovati v roku dveh mesecev po prilagoditvi statuta in drugih internih aktov Kmetijskega inštituta Slovenije.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v letu 2017 na podlagi javnega naročila financiralo pripravo natančne vsebine programa izobraževanja z navedbo osnovnih sklopov izobraževanja, ciljev izobraževalnega programa, trajanjem izobraževanja, vpisnimi pogoji, načini ocenjevanja znanja, predmetnikom, načinom izvedbe izobraževalnega programa ter zahtevanim znanjem izvajalcev. Program izobraževanja, ki ga je pripravila Čebelarstva zveza Slovenije, se bo na podlagi prehodne določbe zakona uporabljal v letu 2018 in 2019 kot osnova za delovanje Slovenske čebelarstva akademije. Po letu 2019 lahko programski odbor ta program izobraževanja Slovenske čebelarstva akademije dopolni in prilagodi glede na potrebe in interes udeležencev izobraževanja.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo na podlagi zakona v letu 2018 zagotovilo namenska sredstva do višine 50.000 EUR za začetek dela Slovenske čebelarstva akademije. S finančno podporo za začetek delovanja Slovenske čebelarstva akademije se bo vzpostavilo delovanje akademije. Upravičljivi stroški za začetek dela Slovenske čebelarstva akademije so stroški za nakup opreme, stroški za nakup programske opreme, stroški za promocijo in vzpostavitev spletne strani Slovenske čebelarstva akademije.

K 19. členu

Člen ureja uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa cilje kmetijske politike, načrtovanje razvoja kmetijstva in podeželja, ukrepe kmetijske politike, prilagajanje podnebnim spremembam in blaženjem posledic podnebnih sprememb, informiranje javnosti o kmetijski politiki, promet s kmetijskimi pridelki in žvili, verigo preskrbe s hrano, varnost živil neživalskega izvora v vseh fazah proizvodnje, predelave in distribucije, kakovost živil v vseh fazah proizvodnje, predelave in distribucije, varnost in kakovost živil v gostinski dejavnosti, institucionalnih obratih prehrane in obratih za prehrano na delu, označevanje kmetijskih pridelkov in živil, varstvo potrošnikov v delu, ki se nanaša na živila in kmetijske storitve, doniranje hrane, dopolnilne dejavnosti na kmetiji, javne službe v kmetijstvu, zbirke podatkov in informiranje na področju kmetijstva, postopke in organe za izvedbo tega zakona, raziskovalno delo, izobraževanje in razvojno-strokovne naloge ter inšpekcijski nadzor.

(2) Ta zakon ureja izvajanje:

1. Uredbe Sveta (EGS) št. 2219/89 z dne 18. julija 1989 o posebnih pogojih za izvoz živil in krme po jedrski nesreči ali kakršnikoli drugi radiološki nevarnosti (UL L št. 211 z dne 22. 7. 1989, str. 4);
2. Uredbe Sveta (EGS) št. 315/93 z dne 8. februarja 1993 o določitvi postopkov Skupnosti za kontaminate v hrani (UL L št. 37 z dne 13. 2. 1993, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrtri del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14);
3. Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. januarja 1997 v zvezi z novimi žvili in novimi živilskimi sestavinami (UL L št. 43 z dne 14. 2. 1997, str. 1), razveljavljene z Uredbo (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih žvilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1);
4. Uredbe (ES) št. 1760/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. julija 2000 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedi ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 820/97 (UL L št. 204 z dne 11. 8. 2000, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016,

str. 1);

5. Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2017/228 z dne 9. februarja 2017 o spremembi Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta glede poimenovanj in področij pristojnosti znanstvenih svetov Evropske agencije za varnost hrane (UL L št. 35 z dne 10. 2. 2017, str. 10), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 178/2002/ES);

6. Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi (UL L št. 268 z dne 18. 10. 2003, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1);

7. Uredbe (ES) št. 1830/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, proizvedenih iz gensko spremenjenih organizmov, ter o spremembi Direktive 2001/18/ES (UL L št. 268 z dne 18. 10. 2003, str. 24), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES, glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Prvi del (UL L št. 311 z dne 21. 11. 2008, str. 1);

8. Uredbe (ES) št. 2065/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. novembra 2003 o aromah dima, ki se uporabljajo ali so namenjene uporabi v ali na živilih (UL L št. 309 z dne 26. 11. 2003, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14);

9. Uredbe Sveta (ES) št. 21/2004 z dne 17. decembra 2003 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo ovc in koz ter o spremembi Uredbe (ES) št. 1782/2003 in direktiv 92/102/EGS in 64/432/EGS (UL L št. 5 z dne 9. 1. 2004, str. 8), razveljavljene z Uredbo (EU) št. 2016/429 z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016, str. 1);

10. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 852/2004/ES);

11. Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L št. 165 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2017/212 z dne 7. februarja 2017 o imenovanju referenčnega laboratorija EU za kugo drobnice, določitvi dodatnih odgovornosti in nalog tega laboratorija ter spremembi Priloge VII k Uredbi (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 33 z dne 8. 2. 2017, str. 27);

12. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL L št. 70 z dne 16. 3. 2005, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije

(EU) 2017/171 z dne 30. januarja 2017 o spremembi prilog II, III in IV k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 glede mejnih vrednosti ostankov za aminopiridid, azoksistrobin, ciantraniliprol, ciflufenamid, ciprokonazol, dietofenkarb, ditiokarbamate, fluazifop-P, fluopiram, haloksifop, izofetamid, metalaksil, proheksadion, propakvizafop, pirimetanil, Trichoderma atroviride, sev SC1, in zoksamid v ali na nekaterih proizvodih (UL L št. 30 z dne 3. 2. 2017, str. 45);

13. Uredbe (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (UL L št. 404 z dne 30. 12. 2006, str. 9), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 1047/2012 z dne 8. novembra 2012 o spremembi Uredbe (ES) št. 1924/2006 glede seznama prehranskih trditvev (UL L št. 310 z dne 9. 11. 2012, str. 36);

14. Uredbe (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (UL L št. 404 z dne 30. 12. 2006, str. 26), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2015/403 z dne 11. marca 2015 o spremembi Priloge III k Uredbi (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta glede vrste Ephedra in johimbe (Pausinystalia yohimbe (K. Schum) Pierre ex Beille) (UL L št. 67 z dne 12. 3. 2015, str. 4);

15. Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 z dne 28. junija 2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91 (UL L št. 189 z dne 20. 7. 2007, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Sveta (EU) št. 517/2013 z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih uredb ter odločb in sklepov na področjih prostega pretoka blaga, prostega gibanja oseb, prava družb, politike konkurence, kmetijstva, varnosti hrane, veterinarske in fitosanitarne politike, prometne politike, energetike, obdavčitve, statistike, vseevropskih omrežij, pravosodja in temeljnih pravic, pravice, svobode in varnosti, okolja, carinske unije, zunanjih odnosov, zunanje, varnostne in obrambne politike ter institucij zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 1);

16. Uredbe (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89 (UL L št. 39 z dne 13. 2. 2008, str. 16), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 2016/1067 z dne 1. julija 2016 o spremembi Priloge III k Uredbi (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač (UL L št. 178 z dne 2. 7. 2016, str. 1);

17. Uredbe Sveta (ES) št. 733/2008 z dne 15. julija 2008 o pogojih, ki urejajo uvoz kmetijskih proizvodov, ki izvirajo iz tretjih držav po nesreči v jedrski elektrarni Černobil (UL L št. 201 z dne 30. 7. 2008, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Sveta (ES) št. 1048/2009 z dne 23. oktobra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 733/2008 o pogojih, ki urejajo uvoz kmetijskih proizvodov, ki izvirajo iz tretjih držav po nesreči v jedrski elektrarni Černobil (UL L št. 290 z dne 6. 11. 2009, str. 4);

18. Uredbe (ES) št. 1331/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi skupnega postopka odobritve za aditive za živila, encime za živila in arome za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 1);

19. Uredbe (ES) št. 1332/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o encimih za živila in spremembi Direktive Sveta 83/417/EGS, Uredbe Sveta (ES) št. 1493/1999, Direktive 2000/13/ES, Direktive Sveta 2001/112/ES in Uredbe (ES) št. 258/97 (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 7), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 372 z dne 11. 11. 2015, str. 1);

20. Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 16), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 2016/1776 z dne 6. oktobra

2016 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe sukraloze (E 955) kot ojačevalca arome v žvečilnih gumijih z dodanimi sladkorji ali poliolii (UL L št. 272 z dne 7. 10. 2016, str. 2);

21. Uredbe (ES) št. 1334/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aromah in nekaterih sestavinah živil z aromatičnimi lastnostmi za uporabo v in na živilih ter spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91, uredb (ES) št. 2232/96 in (ES) št. 110/2008 ter Direktive 2000/13/ES (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 34), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 2016/1224 z dne 28. julija 2016 o spremembi Priloge I k Uredbi (ES) št. 1334/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe nekaterih aromatičnih snovi iz skupine, povezane s strukturo α , β -nenasičenosti (UL L št. 204 z dne 29. 7. 2016, str. 7);

22. Uredbe Sveta (ES) št. 1217/2009 z dne 30. novembra 2009 o vzpostavitvi mreže za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev v Evropski skupnosti (UL L št. 328 z dne 15. 12. 2009, str. 27), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 1318/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1217/2009 o vzpostavitvi mreže za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev v Evropski skupnosti (UL L št. 340 z dne 17. 12. 2013, str. 1);

23. Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L št. 304 z dne 22. 11. 2011, str. 18), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1);

24. Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL L št. 343 z dne 14. 12. 2012, str. 1), zadnjič popravljene s popravkom Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL L št. 55 z dne 27. 2. 2013, str. 27);

25. Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 320), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2016/2135 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2016 o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 glede nekaterih določb o finančnem upravljanju za nekatere države članice, ki imajo ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L št. 338 z dne 13. 12. 2016, str. 34);

26. Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 487), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2016/142 z dne 2. decembra 2015 o spremembi Priloge I k Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ter Priloge III k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 28 z dne 4. 2. 2016, str. 8);

27. Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne

17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (EC) No 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 549), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/1617 z dne 8. septembra 2016 o odstopanju glede leta zahtevka 2016 od tretjega pododstavka člena 75(1) Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s stopnjo predplačil za neposredna plačila in ukrepi za razvoj podeželja, povezanimi s površinami in živalmi, ter od prvega pododstavka člena 75(2) navedene uredbe v zvezi z neposrednimi plačili (UL L št. 242 z dne 9. 9. 2016, str. 22);

28. Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo komisije (EU) 2016/1616 z dne 8. septembra 2016 o odstopanju od Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede morebitne revizije ukrepov prostovoljne vezane podpore v sektorju mleka in mlečnih izdelkov za leto zahtevka 2017 (UL L št. 242 z dne 9. 9. 2016, str. 19);

29. Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 671), zadnjič dopolnjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2017/40 z dne 3. novembra 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pomočjo Unije pri oskrbi izobraževalnih ustanov s sadjem in zelenjavo, bananami in mlekom ter o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 907/2014 (UL L št. 5 z dne 10. 1. 2017, str. 11);

30. Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9);

31. Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (UL L št. 352, z dne 24. 12. 2013, str. 1);

32. Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive za notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1);

33. Uredbe (EU) št. 1144/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o ukrepih za informiranje o kmetijskih proizvodih in njihovo promocijo, ki se izvajajo na notranjem trgu in v tretjih državah, ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 3/2008 (UL L št. 317 z dne 4. 11. 2014, str. 56);

34. Uredbe (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1);

35. Uredbe (EU) št. 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016, str. 1).

(3) Ta zakon vsebinsko prenaša določbe 17. člena Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 1) glede pogojev, pod katerimi se direktiva ne uporablja.

(4) Ta zakon ureja izvajanje:

1. Sklepa št. 529/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o pravilih za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki

nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in gozdarstvom, ter informacijah o ukrepih v zvezi s temi dejavnostmi (UL L št. 165, z dne 18. 6. 2013, stran 80), zadnjič spremenjenega s Sklepom Sveta (EU) št. 2016/374 z dne 14. marca 2016 o spremembi Sklepa št. 529/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta, da se vključijo referenčne ravni za gospodarjenje z gozdovi, minimalne vrednosti za opredelitev gozdov in izhodiščno leto emisij za Republiko Hrvaško (UL L št. 70 z dne 16. 3. 2016, str. 20);

2. Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1).

41. člen
(izvršljivost odločbe)

Pritožba zoper odločbo iz naslova ukrepov kmetijske politike in pritožba zoper odločbo o zasegu varščine ne zadrži njene izvršitve.

61.f člen
(nedovoljena ravnanja)

(1) Nedovoljena ravnanja so tista ravnanja, s katerimi ena stranka s svojo znatno tržno močjo, ki je razvidna iz obsega ali vrednosti prodaje, v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkorišča drugo pogodbeno stranko.

(2) Nedovoljena ravnanja so zlasti:

- nespoštovanje predpisanih plačilnih rokov;
- vsiljevanje pogojev, zlasti dodatnih plačil ali popustov, promocij ali drugih storitev, nepoštenih dobavnih pogojev, protidobav po nekonkurenčnih pogojih, dodatnih plačil zaradi doseganja ali nedoseganja določenih ravni prodaj, brezpogojnega vračanja neprodanega blaga, bremenitev drugih pogodbenih strank s stroški inventurnega manjka ali kraj.

(3) Pogodba je v delu, ki vsebuje nedovoljena ravnanja, nična.

121. člen
(osebe, ki izvajajo naloge javne službe)

(1) Strokovno delo pri izvajanju storitev javne službe na področju kmetijstva lahko opravljajo le osebe, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljene za opravljanje dela na določenem delovnem mestu in izpolnjujejo druge pogoje, določene s predpisi.

(2) Podrobnejše pogoje glede strokovne izobrazbe in drugih zahtev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko opravlja strokovno delo pri izvajanju javne službe na področju kmetijstva, predpiše minister.

(3) Oseba, ki opravlja strokovno delo pri izvajanju storitev javne službe v neposrednem stiku z uporabniki storitev javne službe, mora obvladati in uporabljati slovenski jezik, na dvojezičnih območjih pa tudi jezik narodnosti.

(4) Osebi, ki pri opravljanju strokovnega dela v okviru izvajanja storitev javne službe pride v stik z okuženo živaljo, rastlino ali drugimi predmeti, s katerimi se lahko prenese kužno obolenje ali zastrupitev, se prizna morebitna okužba s to boleznijo za poklicno obolenje, če gre za dokazano trajno obolenje zaradi stika s to živaljo, rastlino ali drugimi predmeti.

149. člen

(evidenca centrov za certificiranje hmelja)

(1) Evidenca centrov za certificiranje hmelja obsega naslednje podatke:

- iz 140. člena tega zakona o centrih za certificiranje hmelja;
- identifikacijska številka centra za certificiranje hmelja;
- identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, če je center za certificiranje hkrati tudi pridelovalec hmelja;
- opremljenost centra za certificiranje hmelja;
- dejavnost centra za certificiranje hmelja;
- ime oseb, ki izvajajo naloge certificiranja;
- številka in datum listine o dodelitvi ali odvzemu priznanja centra za certificiranje hmelja.

(2) Podatki iz druge do sedme alineje prejšnjega odstavka se vpišejo v evidenco centrov za certificiranje hmelja na podlagi listine o priznanju ali odvzemu priznanja centra za certificiranje hmelja, vlog za priznanje centra za certificiranje hmelja ter zapisnikov o pregledu prostorov in opreme centra za certificiranje, ki jih pripravi Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

(3) Evidenca centrov za certificiranje je namenjena ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti centrov za certificiranje hmelja.

(4) Evidenco vodi Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

150. člen

(evidenca pridelka hmelja)

(1) Evidenca pridelka hmelja obsega podatke:

- o kmetijskih gospodarstvih, ki pridelujejo hmelj, iz 143. člena tega zakona;
- o količini pridelanega hmelja na posameznem kmetijskem gospodarstvu, ločeno po sortah in letniku pridelave;
- o certificiranju in ponovnem certificiranju po posameznem naročniku certificiranja in pridelanem hmelju iz prejšnje alineje, ki izhajajo iz listin, vloženih in izdanih v postopku certificiranja hmelja.

(2) Nosilci kmetijskih gospodarstev priglasijo podatke iz druge alineje prejšnjega odstavka inštitutu iz tretjega odstavka tega člena najpozneje do 15. oktobra v letu pridelave hmelja, podatki iz tretje alineje prejšnjega odstavka pa se vpišejo v evidenco pridelka hmelja na podlagi listin, ki se vložijo in izdajajo v postopku certificiranja pridelka hmelja.

(3) Evidenco pridelka hmelja vodi Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

(4) Evidenca pridelka hmelja je namenjena izvajanju ukrepov kmetijske politike na področju hmeljarstva.

172. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije s področja kmetijstva opravljajo, če ta zakon ne določa drugače, kmetijski inšpektorji ali drugi pristojni inšpektorji inšpektorata, pristojnega za kmetijstvo, in inšpektorji, ki delujejo v okviru uprave, pooblašeni za nadzor po tem zakonu ali drugih predpisih.

(2) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije o varnosti živil neživalskega izvora v vseh fazah pridelave in predelave ter nadzor organizacij za ugotavljanje skladnosti po tem zakonu opravljajo inšpektorji za hrano. Nadzor nad izvajanjem določb tega

zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije o kakovosti živil v vseh fazah pridelave in predelave opravljajo inšpektorji za hrano za živila neživalskega izvora in uradni veterinarji za živila živalskega izvora. Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije o varnosti živil neživalskega izvora in kakovosti živil v distribuciji ter o varnosti in kakovosti živil v gostinski dejavnosti, institucionalnih obratih prehrane in obratih za prehrano na delu opravljajo inšpektorji za hrano in uradni veterinarji.

(3) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na carinski postopek za izvoz in postopek sprostitev kmetijskih pridelkov ali živil neživalskega izvora v prosti promet, opravljajo fitosanitarni inšpektorji in inšpektorji za hrano. Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na postopek za sprostitev živil živalskega izvora v prosti promet, opravljajo uradni veterinarji.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad varnostjo in kakovostjo ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil, ki se nanaša na sprostitev v prost promet za živila neživalskega izvora, opravljajo fitosanitarni inšpektorji in inšpektorji za hrano. Nadzor nad uvozom ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil, ki se nanaša na sprostitev v prost promet za živila živalskega izvora, opravljajo uradni veterinarji.

(5) Nadzor nad izvajanjem določb predpisov na področju identifikacije in registracije živali opravljajo kmetijski inšpektorji in uradni veterinarji ter inšpektorji za hrano.

(6) Kadar onesnaževala v primarni pridelavi kmetijskih proizvodov in živil rastlinskega izvora izhajajo iz okolja in niso posledica ravnanja nosilca dejavnosti, njihov izvor ugotavlja inšpektor, pristojen za okolje, in kmetijski inšpektor v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

(7) Nadzor nad izvajanjem 61.f člena tega zakona, nadzor v skladu s predpisi, ki urejajo preprečevanje omejevanja konkurence, opravlja Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, odloča pa tudi kot prekrškovni organ o prekrških zaradi kršitve 61.f člena tega zakona. Če ima podjetje prevladujoč položaj v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence uvede postopek samo na podlagi zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(8) Nadzor nad izvajanjem prvega, drugega in četrtega odstavka 66. člena tega zakona opravljata v delu, ki se nanaša na kmetijske pridelke in živila, inšpektor za hrano in uradni veterinar.

(9) Nadzor nad izvajanjem prvega in tretjega odstavka 66. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na storitve, povezane s kmetijsko dejavnostjo, opravlja kmetijski inšpektor.

(10) Nadzor nad dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji, ki se nanašajo na gozdarske dejavnosti, in izvajanjem storitev z gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov, opravlja gozdarski inšpektor.

(11) Pravne in fizične osebe morajo pristojnemu inšpektorju omogočiti nemoteno opravljanje inšpekcijskega nadzora in ga pri tem ne smejo ovirati ter mu morajo dati zahtevane listine, podatke, pojasnila ali potrebne predmete. Pravne in fizične osebe morajo v določenem roku ravnati v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon.

177. člen

(1) Z globo od 6.000 do 18.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- stranka, ki ima znatno tržno moč, svoje obveznosti ne plača v predpisanem plačilnem roku (prva alineja drugega odstavka 61.f člena);
- stranka, ki ima znatno tržno moč, vsiljuje pogoje iz druge alineje drugega odstavka 61.f člena tega zakona;
- če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem kmetijskih pridelkov in živil zavaja potrošnika (drugi odstavek 66. člena);
- če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, zavaja potrošnika (tretji odstavek 66. člena);
- kmetijski pridelek ali živilo, za katerega ni izdan certifikat, in pridelovalec ali predelovalec ni vpisan v evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil, označi z označbo »ekološki« ali »integriran« (prvi odstavek 71. člena);
- trži pridelke, ki jih prideluje, in ni vpisana v RKG (prvi odstavek 141. člena);
- pristojnemu inšpektorju ne omogoči nemotenega opravljanja inšpekcijskega nadzorstva ali ga pri tem ovira ali če mu ne da zahtevanih listin, podatkov, pojasnil ali potrebnih predmetov ali če v določenem roku ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon (172. člen in sedmi odstavek 174. člena);
- ne upošteva določb o varstvu interesov potrošnikov po prvi (a), (b) in (c) točki 8. člena Uredbe 178/2002/ES tako, da ne zagotovi potrošnikom podlage za izbiro v zvezi z živili, ki jih uživajo, in ne prepreči goljufivih ali zavajajočih postopkov, ponarejanja živil in vseh drugih postopkov, ki potrošnika lahko zavajajo.

(2) Z globo 1.500 do 9.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 600 do 1.800 eurov se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- stori dejanje iz prvega odstavka tega člena;
- prodaja pridelke v nasprotju 61.a členom tega zakona;
- če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem kmetijskih pridelkov in živil zavaja potrošnika (drugi odstavek 66. člena);
- če z označevanjem, oglaševanjem storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, zavaja potrošnika (tretji odstavek 66. člena);
- opravlja dopolnilno dejavnost brez predpisanega dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem (prvi odstavek 101. člena).

178.a člen

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

178.b člen

Podatke o nepravilnostih, ki predstavljajo nevarnost za življenje ali zdravje potrošnikov ali predstavljajo zavajanje potrošnikov glede kmetijskih pridelkov ali živil, o imenu in priimku, nazivu, naslovu ali sedežu samostojnega podjetnika posameznika, fizične oziroma pravne osebe iz pravnomočnih inšpekcijskih odločb, uprava na svoji spletni strani javno objavi v sedmih dneh po pravnomočnosti do odprave nepravilnosti oziroma najdlje za 60 dni.